

Politie in de slag met vuurwerk

Onderzoek naar de opslag en behandeling van in beslag genomen vuurwerk door de politie

VROM-Inspectie
Regio Oost
Veiligheid en Risico's

Pels Rijckenstraat 1
Postbus 136
6800 AC Arnhem

Telefoon 026-3528400
Fax 026-3528455
vio.postbus@minvrom.nl
www.vrom.nl

Status: definitief

Datum: november 2007

Auteur: J. van Ee

Samenvatting

Aanleiding

Signalen van buiten de VROM-Inspectie (VI) waren de aanleiding om in 2005 een regionaal onderzoek te doen naar de wijze waarop de politie omgaat met in beslag genomen vuurwerk. De signalen hadden voornamelijk betrekking op het bestaan van veiligheidsrisico's door het ontbreken van geschikte opslagvoorzieningen bij de politie. Uit het regionale onderzoek bij vijf politieregio's bleek dat de signalen juist waren waarop werd besloten het regionale project op te schalen naar een landelijk project.

Algemene conclusie

In de periode december 2006 - januari 2007 heeft de VI circa 70 controlebezoeken uitgevoerd. In iedere politieregio (met uitzondering van de Korps Landelijke Politie Diensten (KLPD)) zijn drie politiebureaus bezocht.

Bij 6 van de 25 politieregio's werd veilig omgegaan met in beslag genomen vuurwerk. Dat wil zeggen dat zij beschikten over een vergunde regionale opslagplaats en brandveiligheidsopslagkasten. Bovendien werden de opslagvoorzieningen bij deze regio's uitsluitend gebruikt waarvoor ze bestemd zijn, namelijk opslag van in beslag genomen consumentenvuurwerk. In oktober 2007 bleek dat vijf politieregio's verbeteringen hadden doorgevoerd. Gevolg is dat het aantal regio's dat veilig omgaat met vuurwerk op negen uitkomt.

Toetsingskader

In het Vuurwerkbesluit worden onder andere eisen gesteld aan de wijze waarop vuurwerk moet worden opgeslagen. Het besluit is niet van toepassing op in beslag genomen vuurwerk dat in beheer is bij de politie. Dat laat echter onverlet dat de politie, op grond van het Inrichtingen en vergunningenbesluit, een milieuvergunning nodig heeft voor het opslaan van vuurwerk. Gedeputeerde Staten (GS) zijn het bevoegd gezag indien meer dan 25 kg, maar niet meer dan ten hoogste 50.000 kg in beslag genomen vuurwerk wordt opgeslagen. Voor het verlenen van vergunningen tot maximaal 250 kg consumentenvuurwerk heeft het Interprovinciaal Overleg (IPO) een standaard voorschriftenpakket ontwikkeld.

Bij opslag van ten hoogste 25 kg in beslag genomen vuurwerk zijn Burgemeester en Wethouders bevoegd gezag. Na inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit, naar verwachting op 1 januari 2008, vervalt de vergunningsplicht voor hoeveelheden tot 25 kg en kan volstaan worden met een melding. In het Activiteitenbesluit zal worden vastgelegd dat alleen consumentenvuurwerk (of gelijkwaardig) mag worden opslagen in een brandveiligheidsopslagkast conform de PGS 15. Vanaf 2005 adviseert het Landelijk Overleg Milieuhandhaving (LOM) bevoegde gezagen het gebruik van brandveiligheidsopslagkasten te gedogen.

In 2005 heeft de Raad van Hoofdcommissarissen het 'Landelijk vuurwerkprotocol Opslag en Transport Inbeslag genomen Vuurwerk door de politie' vastgesteld. In het protocol is het wettelijke kader vertaald en zijn afspraken vastgelegd tussen de politie, Domeinen-Roerende zaken en het Openbaar Ministerie over de behandeling van in beslag genomen vuurwerk. Zo is vastgelegd dat Domeinen niet-consumentenvuurwerk binnen uiterlijk 6 uur na aanmelding komt ophalen bij de politie. Ook de wijze van opslag door de politie is in het protocol vastgelegd; politieregio's zouden een regionale opslagplaats inrichten voor 250 kg in beslag genomen vuurwerk en daarnaast alle politiebureaus voorzien van een brandveiligheidsopslagkast voor opslag van ten hoogste 25 kg vuurwerk.

Opslag in brandveiligheidsopslagkasten (25 kg)

In de PGS 15 wordt opslag van ontplofbare stoffen (ADR klasse 1) nadrukkelijk uitgezonderd terwijl dat op grond van het toekomstige Activiteitenbesluit wel de bedoeling is. Deze tegenstrijdigheid was voor de VI reden om het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)/Centrum Externe Veiligheid (CEV) te vragen de risico's en eventuele effecten bij een calamiteit van vuurwerkopslag in brandveiligheidsopslagkasten in kaart te brengen.

Volgens het RIVM/CEV bedraagt de effectafstand (uitworp van brandende delen) in een brandveiligheidsopslagkast waar uitsluitend consumentenvuurwerk (ADR klasse 1.4) wordt opgeslagen maximaal 15 m. Wordt de kast gebruikt om vuurwerk van de zwaarste categorie (ADR klasse 1.1) in op te slaan dan bedraagt de maximale effectafstand 130 m. Deze waarden benadrukken de noodzaak om alleen consumentenvuurwerk in de kast op te slaan. Overig vuurwerk dient zo snel mogelijk afgevoerd te worden. Gebleken is dat 6 van de 25 regio's (25%) niet beschikten over brandveiligheidsopslagkasten. De gecontroleerde brandveiligheidsopslagkasten voldeden aan de eisen maar werden in 30% van de gecontroleerde gevallen onjuist gebruikt omdat niet-consumentenvuurwerk in de kast werd opgeslagen. Het aangetroffen vuurwerk was niet aangemeld om binnen 6 uur afgevoerd te worden door Domeinen.

Opslag in regionale opslagplaatsen (250 kg)

Aan het standaard voorschriftenpakket voor opslag van maximaal 250 kg vuurwerk van het IPO ligt een advies van het RIVM/CEV ten grondslag. Gebleken is dat een aantal uitgangspunten, waarop dat advies gebaseerd is, niet zijn overgenomen in het voorschriftenpakket. Daarbij gaat het om de beperkte opslagduur (de maanden oktober tot en met januari) en het verpakt opslaan van vuurwerk.

Van de 25 politieregio's bleken 10 daarvan (40%) niet te beschikken over een vergunde opslagvoorziening. Bij vijf regio's was de vergunning in procedure. Bij het opstellen van de vergunningen was in alle gevallen gebruik gemaakt van de standaard van het IPO. Zoals eerder aangegeven ontbreken daarin een aantal verplichtingen.

Het uitgevoerde toezicht door de provinciale toezichthouders is adequaat. De vergunningen worden goed nageleefd.

Aanbevelingen

De achterblijvende politieregio's worden aanbevolen om een regionale opslagplaats te realiseren en/of brandveiligheidsopslagkasten te plaatsen in alle overige politiebureaus. Om het gebruik van de kasten te verbeteren wordt aanbevolen om de afhandeling van in beslag genomen vuurwerk te laten uitvoeren door de beslagmedewerker (of beslagcoördinator).

Omdat het protocol is verouderd en niet op alle onderdelen toereikend is wordt aanbevolen deze te actualiseren en uit te breiden met een aantal onderwerpen. Zo wordt aanbevolen om in het protocol nadrukkelijk aandacht te besteden aan de afhandeling van niet-consumentenvuurwerk. Het moet een ieder duidelijk zijn dat dergelijk vuurwerk binnen een zo kort mogelijke termijn moet worden aangemeld bij Domeinen. Bovendien zou het protocol richting moeten geven aan de wijze waarop niet-consumentenvuurwerk tijdelijk kan worden veilig gesteld.

De provincies (het IPO) wordt aanbevolen om het standaard IPO-model te evalueren en aan te passen aan de huidige kennis. Ook de vraag of opslagplaatsen moeten zijn voorzien van rookmelders moet daarbij aan de orde komen, zeker bij politiebureaus waar ook ophoudkamers en cellen aanwezig zijn. Een gevolg kan zijn dat bestaande vergunningen moeten worden aangepast.

Ook worden de provincies aanbevolen om, in kader van hun regierol op gebied van vuurwerk, gemeenten te informeren over de opslag van vuurwerk bij de politie en de rol die zij daarbij hebben.

inhoudsopgave

1	Aanleiding	7
1.1	Regionaal onderzoek 2005/2006	7
2	Toetsingskader	9
2.1	Opslag tot 25 kg	9
2.2	Opslag tot 250 kg	10
2.3	“Landelijk vuurwerkprotocol Opslag en Transport In beslag genomen Vuurwerk door de politie”	10
3	Doel en werkwijze	11
3.1	Doel	11
3.2	Werkwijze	11
3.3	Afbakening	12
4	Resultaten	13
4.1	Beoordelen toetsingskader	13
4.1.1	Activiteitenbesluit	13
4.1.2	Standaard voorschriften IPO	14
4.1.3	Landelijk vuurwerkprotocol	15
4.2	Informereren	16
4.3	Controle	17
4.3.1	Vuurwerkseizoen 2006/2007	18
4.3.2	Vuurwerkkasten	18
4.3.3	Regionale opslagplaatsen	19
4.3.4	Bijzondere bevindingen	20
4.3.5	Werkwijze en kennis	21
4.3.6	Resultaten per politieregio	23
5	Conclusies en aanbevelingen	25
5.1	Politie	25
5.1.1	Landelijk vuurwerkprotocol	25
5.1.2	Vuurwerkkasten	26
5.1.3	Regionale opslagen	27
5.1.4	Bijzondere constatering	27
5.1.5	Werkwijze en kennis	28
5.2	Provincies	29
5.3	Gemeenten	30
5.4	VROM/VROM-Inspectie	30
6	Afspraken	33
6.1	Politie	33
6.2	Provincies	35
6.3	VROM	35
	Bijlage 1: Brief hoofdcommissaris	37
	Afkortingen	45
	Meer informatie	47

1 Aanleiding

Diverse signalen van buiten de VI waren in 2005 de aanleiding voor het doen van onderzoek naar de wijze waarop de politie met in beslag genomen vuurwerk omgaat. De signalen hadden voornamelijk betrekking op het ontbreken van geschikte opslagvoorzieningen bij de politie. Vuurwerk werd na inbeslagname veelal opgeslagen in garages, oude cellen en andere toevallig beschikbare ruimten. Diezelfde ruimten werden gebruikt voor onderzoek aan het vuurwerk (inventarisatie en identificatie).

Voor opslag van kleine hoeveelheden vuurwerk gebruiken veel politieregio's zogenaamde 'vuurwerktonnen'. Deze met water gevulde tonnen waren bedoeld om vuurwerk, dat tijdens de surveillance in beslag werd genomen, in te deponeren. Men dacht dat door de inwerking van het water het vuurwerk zijn werking zou verliezen en daardoor minder gevaarlijk zou worden¹.

Tot de vuurwerkkramp in Enschede maakte de politie ook gebruik van munitiemagazijnen van defensie voor opslag van in beslag genomen vuurwerk. Met de nieuwe inzichten, die ontstonden na de vuurwerkkramp, kwam deze mogelijkheid te vervallen en was de politie op zichzelf aangewezen.

1.1 Regionaal onderzoek 2005/2006

Naar aanleiding van de binnengekomen signalen is in 2005/2006 onderzoek gedaan naar de wijze waarop in de vijf politieregio's in Gelderland en Overijssel werd omgegaan met in beslag genomen vuurwerk. In het begin van 2005 zijn gesprekken gevoerd met de vijf regiochefs (hoofdcommissarissen) en met uitvoerenden op de werkvloer (leden vuurwerkteams). Uit deze interviews bleek dat de ontvangen signalen juist waren. Er waren onvoldoende opslagplaatsen voorhanden en het aantal deskundigen binnen de regio's bleek beperkt tot enkele medewerkers. Deze 'informatie- en inventarisatieronde', die in samenwerking met de provinciale vuurwerkcoördinatoren werd uitgevoerd, hebben er toe bijgedragen dat in de vijf politieregio's 80² opslagplaatsen zijn ingericht.

In de tweede fase van het onderzoek zijn een aantal opslagplaatsen voor in beslag genomen vuurwerk bezocht. Daarbij is een oordeel gegeven over de technische staat van de opslagvoorziening maar ook over de organisatie daar omheen. De belangrijkste conclusie was dat de opslagvoorzieningen in de meeste regio's voldoende aanwezig waren maar dat met name het gebruik te wensen overliet. De hoofdreden daarvoor was dat de politiemensen onvoldoende doordrongen waren van de risico's. De aanbeveling om voldoende medewerkers te informeren en op te leiden was kennelijk niet opgevolgd.

Op basis van de bevindingen van dit regionale onderzoek heeft de VI besloten tot het uitvoeren van een landelijk project teneinde de veiligheid bij de opslag en de behandeling van vuurwerk te vergroten.

¹ Inmiddels is bekend dat alleen zeer langdurige onderdompeling in water het vuurwerk onschadelijk kan maken. Negatief neveneffect van deze werkwijze is het ontstaan van ernstig vervuild water.

² 76 zogenaamde vuurwerkkasten en vier grotere regionale opslagen.

2 Toetsingskader

In het Vuurwerkbesluit worden onder andere eisen gesteld aan de wijze waarop vuurwerk moet worden opgeslagen. Het besluit is niet van toepassing op in beslag genomen vuurwerk dat in beheer is bij de overheid en op vuurwerk dat door de politie (krijgsmacht en brandweer) wordt gebruikt voor instructiedoeleinden³. Dat deze activiteiten uitgezonderd zijn van het Vuurwerkbesluit laat echter onverlet dat voor de opslag van in beslag genomen vuurwerk, op grond van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit, een milieuvergunning nodig is.

GS is het bevoegd gezag indien meer dan 25 kg, maar niet meer dan ten hoogste 50.000 kg in beslag genomen vuurwerk wordt opgeslagen. Bij opslag van minder dan 25 kg in beslag genomen vuurwerk zijn Burgemeester en Wethouders bevoegd gezag.

Na inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit, dat naar verwachting op 1 januari 2008 in werking zal treden, vervalt de vergunningsplicht voor hoeveelheden tot 25 kg en kan volstaan worden met een melding.

Op basis van het wettelijke kader heeft de politie een landelijke werkwijze vastgesteld die is vastgelegd in het "Landelijk vuurwerkprotocol Opslag en Transport In beslag genomen Vuurwerk door de politie".

2.1 Opslag tot 25 kg

Op dit moment vallen de meeste politiebureaus onder het Besluit woon- en verblijfsgebouwen milieubeheer. Op grond van dit besluit is opslag van vuurwerk, al dan niet in beslag genomen, niet toegestaan. Om deze mogelijk op te nemen zou het besluit in 2005 worden aangepast. Het zou mogelijk worden om ten hoogste 25 kg in beslag genomen vuurwerk, met gevarenklasse 1.4 (of gelijkwaardig⁴), op te slaan in een losse kast, als bedoeld in de richtlijn voor opslag van gevaarlijke stoffen in emballage, de CPR 15-1. Deze voorgenomen wijziging is later komen te vervallen omdat werd besloten om het besluit te vervangen door het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer⁵ (Activiteitenbesluit). Naar verwachting zal dit besluit op 1 januari 2008 in werking treden.

Gevolg van het herhaaldelijk uitstellen van het Activiteitenbesluit (en dus het ontbreken van een adequaat wettelijk kader), is dat de politie niet wist welke maatregelen zij precies moesten nemen. In deze overgangperiode heeft het LOM bevoegde gezagen geadviseerd het gebruik van losse kasten conform de CPR 15-1 te gedogen.

³ Zie verder artikel 1.1.3 van het Vuurwerkbesluit.

⁴ Letterlijke tekst ontwerpbesluit: "Vuurwerk dat naar alle waarschijnlijkheid vergelijkbare effecten tijdens het functioneren heeft als consumentenvuurwerk".

⁵ Het activiteitenbesluit vervangt alle (12) 8.40-AMvB's waaronder het Besluit woon- en verblijfsgebouwen.

In het Activiteitenbesluit zal verwezen worden naar de Ministeriële Regeling waarin de eisen voor de kasten zijn vastgelegd. Met de komst van de nieuwe richtlijn voor opslag van gevaarlijke stoffen, de PGS 15, wordt gesproken over een 'brandveiligheidsopslagkast' die moet voldoen aan de NEN-EN-14470-1. Om dat aan te tonen dient een productcertificaat bij de kast aanwezig te zijn. De PGS 15 is van toepassing op kasten die na 1 januari 2006 zijn geplaatst. Op kasten die voor die datum zijn geplaatst blijft de oude norm, de NEN 2678, van toepassing.

2.2 Opslag tot 250 kg

Voor opslag van meer dan 25 kg in beslag genomen vuurwerk is een vergunning van GS nodig. Door een werkgroep van het IPO is een standaard voorschriftenpakket ontwikkeld voor opslagen tot maximaal 250 kg. In het pakket zijn voorschriften opgenomen over de technische eisen waaraan de opslagruimte moet voldoen. Daarnaast zijn afstandseisen ten opzichte van gevoelige objecten opgenomen. Opvallende afwijking ten opzichte van het Vuurwerkbesluit is het ontbreken van een automatische sprinklerinstallatie. Het RIVM heeft op basis van onderzoek vastgesteld dat het ontbreken van een sprinklerinstallatie niet hoeft te leiden tot knelpunten met betrekking tot externe veiligheid⁶.

2.3 "Landelijk vuurwerkprotocol Opslag en Transport In beslag genomen Vuurwerk door de politie"

In opdracht van de 'Stuurgroep Landelijk Beslaghuis' is het "Landelijk vuurwerkprotocol Opslag en Transport In beslag genomen Vuurwerk door de politie" (verder als landelijk vuurwerkprotocol) opgesteld. Het is een intern protocol van de politie waarin de werkprocessen na in beslagneming van vuurwerk zijn beschreven en vastgelegd. De wijze waarop het vuurwerk wordt opgeslagen in politiebureaus is vanzelfsprekend onderdeel van de werkprocessen.

In het landelijk vuurwerkprotocol zijn afspraken vastgelegd tussen de politie, Domeinen-Roerende zaken en het Openbaar Ministerie. Met het landelijk vuurwerkprotocol, dat op 5 oktober 2005 is vastgesteld door de Raad van Hoofddoelcommissarissen, wordt een landelijke werkwijze vastgesteld. Regionale afspraken en werkwijzen komen met het landelijk vuurwerkprotocol te vervallen.

⁶ Brief van 23 september 2004 met kenmerk 269/2004 CEV MAH/LEM/sij-675

3 Doel en werkwijze

3.1 Doel

Op grond van de ontvangen signalen en het regionale onderzoek in 2005/2006 werd een naleeftekort verondersteld ten aanzien van de opslag en behandeling van in beslag genomen vuurwerk door de politie. Deze probleemstelling laat zich vertalen in de volgende doelstelling:

Bevorderen van de veiligheid bij de opslag en behandeling van in beslaggenomen vuurwerk door de politie.

Het uiteindelijke doel is dat alle politieregio's op een aanvaardbaar veiligheidsniveau omgaan met in beslag genomen vuurwerk.

3.2 Werkwijze

Fase 1: Ontwerp en definitie

Op basis van vooronderzoek en de resultaten van het regionale onderzoek 2005/2006 is het probleem gedefinieerd en is het project vormgegeven. De resultaten daarvan zijn verwerkt in het projectplan.

Fase 2-1: Beoordelen toetsingskader

Alvorens van start te gaan met (tweedelijns) handhaving van de 'regels' is de kwaliteit daarvan beoordeeld. Nagegaan is in hoeverre de regelgeving voor de keten van in beslag genomen vuurwerk dekkend en handhaafbaar is. Daarbij is ook de samenhang tussen het wettelijke kader en het landelijk vuurwerkprotocol (zie paragraaf 2.3) beoordeeld. Onderzocht is of op essentiële onderdelen van de keten leemten of juist doublures bestaan.

Fase 2-2: Informeren

Deze fase is gericht op het vergaren van informatie om op basis daarvan de interventiestrategie vorm te geven. Tezamen met de milieuadviseurs van de politieacademie is het probleem ten aanzien van in beslaggenomen vuurwerk nader geanalyseerd. (De milieuadviseurs fungeren binnen de politie als vraagbaak op gebied van milieu en vuurwerk. Zij beschikken over een groot landelijk netwerk van politiemensen die zich bezighouden met die onderwerpen.)

Tijdens deze fase zijn tevens manieren gezocht om de betrokken politiemensen te informeren over de vastgestelde werkprocessen, vastgelegd in het eerder genoemde landelijk vuurwerkprotocol.

Fase 3: Controle regionale opslagen en vuurwerkkasten

Binnen de derde fase zijn allereerst de vergunningen van de regionale opslagen beoordeeld. Als toetsingskader fungeerde onder andere het advies van het RIVM van 2004⁷ (zie paragraaf 2.2). Nagegaan is in hoeverre de uitgangspunten van dat RIVM-onderzoek zijn opgenomen in de milieuvergunningen. Datzelfde geldt voor de door het RIVM geadviseerde voorzieningen.

Tijdens uitvoering van fase 2-2 bleek dat politieregio's in grote mate autonoom zijn. Ook al is het landelijk vuurwerkprotocol door de Raad van Hoofdcommissarissen vastgesteld, toch werken niet alle politieregio's conform dat landelijk vuurwerkprotocol. Om zicht te krijgen op het naleefgedrag was het daarom noodzakelijk om alle politieregio's te bezoeken. Voor het verkrijgen van een representatief beeld zijn in iedere regio⁸ drie vuurwerkopslagplaatsen bezocht; de regionale opslag en twee vuurwerkkasten. De controles waren niet alleen gericht op de technische wettelijke eisen maar ook op de organisatie (c.q. werkwijze), kennisniveau van de uitvoerenden en het gebruik van de opslagvoorzieningen. De controles zijn bij voorkeur en zo veel mogelijk tezamen met het bevoegd gezag uitgevoerd. Bij regio's zonder regionale opslag en/of vuurwerkkasten zijn drie willekeurige politiebureaus bezocht om vast te stellen welke alternatieve werkwijze men hanteerde.

Fase 4: resultaten

Op basis van de resultaten van de voorgaande fases zijn conclusies getrokken en verbetervoorstellen geformuleerd. Deze zijn voorgelegd aan de politie en het IPO waarna verbeterafspraken zijn gemaakt en in gang gezet.

Fase 5: verslaglegging

Binnen de laatste fase wordt verslag gedaan van het project en worden de verbeterafspraken, gemaakt met de politie en het IPO, toegelicht en vastgelegd.

3.3 Afbakening

De keten van inbeslagname van vuurwerk kan worden verdeeld in drie hoofdonderdelen. Aan het begin van de keten bevindt zich de in beslagnemende instantie. Dat zijn in hoofdzaak de politie, Koninklijke Marechaussee, Douane, Inspectie Verkeer en Waterstaat en de Vliegende Brigade Vuurwerkbesluit. Ook buitengewoon opsporingsambtenaren in dienst van bijvoorbeeld een gemeente kunnen vuurwerk in beslag nemen. In de praktijk blijkt dat echter nauwelijks voor te komen.

Vervolgens zorgt de dienst Domeinen-Roerende zaken voor afvoer van het vuurwerk. De laatste fase omvat de vernietiging van het vuurwerk.

Dit project beperkt zich tot de handelingen die de politie verricht met in beslag genomen vuurwerk.

⁷ Brief van 23 september 2004 met kenmerk: 269/2004 CEV MAH/LEM/sij-675

⁸ Met uitzondering van het KLPD (maken gebruik van voorzieningen van andere regio's)

4 Resultaten

4.1 Beoordelen toetsingskader

Alvorens de uitvoering van de 'regels' te controleren is de kwaliteit daarvan beoordeeld. Nagegaan is in hoeverre de regelgeving binnen de keten van in beslag genomen vuurwerk uitvoerbaar, dekkend en handhaafbaar is.

4.1.1 Activiteitenbesluit

Veel politiebureaus zullen vanaf 1 januari 2008 vallen onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit. Om kleine hoeveelheden in beslaggenomen vuurwerk op te slaan kan dan - vergunningvrij - een brandveiligheidsopslagkast, zoals bedoeld in voorschrift 3.10 van de richtlijn PGS 15 (tenminste 60 minuten brandwerend en zonder afzuiging), worden gebruikt. Het moet dan wel gaan om in beslaggenomen vuurwerk met aan consumentenvuurwerk vergelijkbare eigenschappen. Er kan dus naast toegestaan consumentenvuurwerk ook vuurwerk worden opgeslagen dat niet voldoet aan de eisen zoals vastgelegd in de 'Regeling nadere eisen aan vuurwerk 2004', maar dat qua eigenschappen wel vergelijkbaar is. Een voorbeeld is de bekende groene strijker, die voldoet niet aan de eisen maar is qua eigenschappen vergelijkbaar. Met deze formulering geeft de wetgever 'enige ruimte' voor interpretatie. De richtlijn PGS 15 is een herziening van de CPR 15 richtlijnen en is van toepassing op opslag van gevaarlijke stoffen in emballage. In de richtlijn worden de stoffen (ADR-klassen) genoemd die onder die richtlijn vallen. Ontplobbare stoffen en voorwerpen (ADR klasse 1) worden nadrukkelijk uitgezonderd⁹. Deze tegenstrijdigheid tussen het Activiteitenbesluit¹⁰ en de richtlijn PGS 15 was voor de VI reden om het RIVM/CEV te vragen wat de risico's en effecten kunnen zijn van opslag van vuurwerk in brandveiligheidsopslagkasten. Volgens het RIVM/CEV¹¹ zal bij brand in de kast met uitsluitend vuurwerk met gevarenklasse 1.4 (consumentenvuurwerk) drukopbouw in de kast ontstaan. Als de druk in de kast hoger wordt dan de openingsdruk van de deuren, zullen de deuren openen. Er zal dan waarschijnlijk ook uitworp van brandende delen uit de kast plaatsvinden tot een afstand van maximaal 15 m. Ook is gevraagd wat de ontstekingskans is van vuurwerk in een kast. Deze is vanzelfsprekend sterk afhankelijk van de aanwezige ontstekingsbronnen. Daarnaast kan vuurwerk ook ontsteken ten gevolge van een schok of door wrijving, bijvoorbeeld doordat vuurwerk valt tijdens het in- en uitnemen uit de kast. Omdat brandveiligheidsopslagkasten in de praktijk ook worden gebruikt voor het tijdelijk veilig stellen van niet-consumentenvuurwerk (in afwachting op transport naar Domeinen) is het RIVM/CEV verzocht de risico's en mogelijke effecten daarvan te onderzoeken.

⁹ Zie paragraaf 1.4 van de PGS 15.

¹⁰ De concepttekst.

¹¹ Brief van 17 oktober 2006 met kenmerk 373/06 CEV Pla/sij-1412.

Bij een calamiteit met vuurwerk van gevaarclassen 1.1 kan een massa-explosie optreden. Daarbij ontstaat een drukgolf en zal sprake zijn van brokstukuitworp, afkomstig van de brandveiligheidsopslagkast en mogelijk ook van omliggende constructies. De deurzijde is daarbij niet noodzakelijk de 'risicozijde' van de kast. In geval van een massa-explosie treden de effecten in alle richtingen op. Bij opslag van een hoeveelheid vuurwerk gelijk aan of kleiner dan 14,1 kg bedraagt de effectafstand 62 m. Is in de kast 25 kg vuurwerk van gevaarclassen 1.1 aanwezig dan bedraagt de effectafstand 130 m. Ook aanwezig vuurwerk van gevaarclassen 1.2 en 1.3 kan aan de massa-explosie deelnemen.

In het Activiteitenbesluit, de Ministeriële regeling en de richtlijn PGS 15 worden geen eisen gesteld aan de plaats (locatie) voor een brandveiligheidsopslagkast. In de 'oude' richtlijn CPR 15 werd dat nog wel gedaan. Daarin is onder andere opgenomen dat de kast niet in een kelder, souterrain, trappenhuis of een gang, die als vluchtweg dienst moet doen, mag staan (voorschrift 7.1.5). Dergelijke eisen zijn niet in de PGS 15 opgenomen omdat de huidige kasten zodanig zijn geconstrueerd dat de effecten van een eventuele calamiteit beperkt blijven tot de kast zelf. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de kast wordt gebruikt voor zijn eigenlijke doel en niet voor de opslag (of het tijdig veilig stellen) van ontplofbare stoffen en voorwerpen zoals vuurwerk.

Conclusies:

- Door het herhaaldelijk uitstellen van het Activiteitenbesluit ontbreekt tot op heden een adequaat wettelijk kader. Naar verwachting komt daar op 1 januari 2008 verandering in, na inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit.
- De definitie 'vuurwerk met aan consumentenvuurwerk vergelijkbare eigenschappen', zoals verwoord in de concepttekst van de Ministeriële regeling, geeft ruimte voor interpretatie.
- De PGS 15 sluit opslag van ontplofbare stoffen en voorwerpen (ADR-klasse 1) uit.
- Bij een calamiteit in een kast waar uitsluitend vuurwerk met gevaarclassen 1.4 (consumentenvuurwerk) wordt opgeslagen kan de effectafstand - uitworp van brandende delen - maximaal 15 m bedragen.
- Bij een calamiteit in een kast waar een hoeveelheid massa-explosief vuurwerk aanwezig is, gelijk aan of kleiner dan 14,1 kg, bedraagt de maximale effectafstand 62 m.
- Bij een calamiteit in een kast waar 25 kg massa-explosief vuurwerk aanwezig is bedraagt de maximale effectafstand 130 m.
- In het Activiteitenbesluit worden geen eisen gesteld aan de plaats van de brandveiligheidsopslagkast.

4.1.2 Standaard voorschriften IPO

Voor opslag van meer dan 25 kg (en maximaal 50.000 kg) in beslaggenomen vuurwerk is GS bevoegd gezag. In samenspraak met Domeinen en het IPO heeft de politie er voor gekozen om iedere politieregio te voorzien van een centrale opslagplaats voor opslag van maximaal 250 kg in beslaggenomen vuurwerk, verdeelt in 225 kg vuurwerk met gevaarclassen 1.4 en 25 kg vuurwerk met gevaarclassen 1.3. Deze afspraak is vastgelegd in het landelijk vuurwerkprotocol. Op basis van deze uitgangspunten heeft een werkgroep van het IPO een standaard voorschriftenpakket opgesteld dat als basis kan dienen voor te verlenen milieuvergunningen. Het voorschriftenpakket bevat algemene voorschriften voor de opslag, constructie-eisen, afstandseisen en eisen ten aanzien van het gebruik van de opslagvoorziening. Het voorschriftenpakket sluit grotendeels aan op het Vuurwerkbesluit. Belangrijke afwijking betreft het ontbreken van de - bij civiele opslagen verplichte - brand- en sprinklerinstallatie. Aan deze afwijking ligt een advies¹² van het RIVM/CEV ten grondslag. In het advies wordt gesteld dat het ontbreken van een sprinklerinstallatie niet hoeft te leiden tot knelpunten met betrekking tot externe veiligheid.

¹² Brief van 23 september 2004 met kenmerk 269/2004 CEV MAH/LEM/sij-675.

Het advies is opgesteld op basis van de volgende uitgangspunten:

- Alleen vuurwerk met gevarensklasse 1.4 dan wel een combinatie van 225 kg vuurwerk met subklasse 1.4 en 25 kg vuurwerk met subklasse 1.3 zal worden opgeslagen.
- Vuurwerk zal in beginsel maximaal 48 uur en nooit langer dan veertien dagen worden opgeslagen.
- Vuurwerk zal verpakt worden opgeslagen.
- Vuurwerk zal worden opgeslagen in een 60 minuten brandwerende opslagplaats.
- De afstand van de (deuropeningen van de) bewaarplaats tot kwetsbare objecten zal 8 m bedragen.
- Opslag zal zonder brandmeld- en sprinklerinstallatie worden opgeslagen.

Nagegaan is in hoeverre deze uitgangspunten zijn vertaald in voorschriften in het standaard voorschriftenpakket van het IPO.

Gebleken is dat de beperkte opslagduur van maximaal 48 uur of veertien dagen niet zijn overgenomen. Op basis van de voorschriften kan het vuurwerk permanent (gedurende het gehele jaar) worden opgeslagen. Bij permanente oplag van 250 kg vuurwerk bedraagt het plaatsgebonden risico volgens het RIVM/CEV-advies circa 8×10^{-8} . Wordt de opslagduur beperkt tot enkele maanden rond de jaarwisseling (de maanden oktober tot en met januari) dan bedraagt het plaatsgebonden risico 3×10^{-8} . In dat geval de opslagduur beperken tot veertien dagen per keer levert geen verdere risicoreductie op. Dat is wel het geval als de opslagduur beperkt wordt tot maximaal 48 uur per keer.

Verder is in het voorschriftenpakket de plicht, om het opgeslagen vuurwerk te verpakken, niet overgenomen. Het RIVM/CEV merkt in haar advies op dat een in werking getreden sprinklerinstallatie er voor kan zorgen dat bij brandend onverpakt vuurwerk er hoogstwaarschijnlijk geen vlamtongen optreden. Bij de politie zou daar geen sprake van zijn aangezien het vuurwerk verpakt wordt opgeslagen. Het ontstaan van vlamtongen bij verpakt vuurwerk wordt overigens niet uitgesloten.

Ten aanzien van de brandmeldinstallatie geeft het RIVM/CEV aan dat deze in veel politiebureaus (of althans in delen daarvan) aanwezig is. Het ligt daarom in de rede om de vuurwerkopslagplaats aan te sluiten op het aanwezige systeem. Vroege detectie van brand leidt er immers toe dat een brand snel bestreden kan worden en de gevolgen tot een minimum beperkt kunnen worden.

Conclusies:

- Het standaard voorschriftenpakket van het IPO sluit grotendeels aan bij het Vuurwerkbesluit.
- Belangrijke afwijking ten aanzien van het Vuurwerkbesluit betreft het ontbreken van een brand- en sprinklerinstallatie. Volgens advies van het RIVM/CEV hoeft het ontbreken daarvan niet te leiden tot knelpunten met betrekking tot externe veiligheid.
- In het standaard voorschriftenpakket van het IPO is de beperkte opslagduur niet overgenomen.
- In het standaard voorschriftenpakket van het IPO ontbreekt de verplichting om vuurwerk verpakt op te slaan.

4.1.3 Landelijk vuurwerkprotocol

Naast een landelijk werkend beleidsdocument is het landelijk vuurwerkprotocol bovenal een handleiding voor coördinerende politiemensen en beleidsmedewerkers die zich bezighouden met vuurwerk. Wet- en regelgeving wordt vertaald in operationele werkprocessen gericht op de fysieke handelingen met vuurwerk en de strafrechtelijke afdoening.

De werkprocessen in het landelijk vuurwerkprotocol gaan uit van de situatie dat elk politiebureau is uitgerust met een vuurwerkkast en dat elke politieregio beschikt over een centrale opslag voor ten hoogste 250 kg in beslag genomen vuurwerk. Zowel de kast als de regionale opslag zijn uitsluitend bestemd voor tijdelijke opslag van vuurwerk met de gevarensklasse 1.4. Als in een kast de maximale hoeveelheid van 25 kg is bereikt dan wordt het vuurwerk door de politie overgebracht naar de centrale regionale opslag. Deze fungeert dus als een soort 'overstort'. In de regionale opslag is het vuurwerk maximaal veertien dagen aanwezig. Opgeslagen vuurwerk wordt uitsluitend verpakt in UN-toegelaten verpakkingen.

Vuurwerk met een hogere gevarensklasse dan 1.4. wordt niet opgeslagen in een politiebureau. Domeinen wordt in kennis gesteld waarna het vuurwerk binnen 6 uur na aanmelding wordt opgehaald. Hierbij gaat het om het meest risicovolle vuurwerk van de gevarensklasse 1.1, 1.2 of 1.3. Bovenstaande werkwijze heeft alleen betrekking op niet geplande inbeslagnemingen. Bij geplande grootschalige inbeslagnemingen wordt het vuurwerk direct vanaf de plaats van inbeslagname afgevoerd naar Domeinen. Tussenopslag in een politiebureau is dan niet aan de orde.

In het landelijk vuurwerkprotocol is beschreven dat vuurwerk met gevarensklasse 1.4 kan worden opgeslagen in de daarvoor bestemde vuurwerkkast. Ander (zwaarder) vuurwerk mag niet worden opgeslagen maar moet worden aangemeld bij Domeinen. Onduidelijk is binnen welke uiterlijke termijn het vuurwerk na inbeslagneming moet worden aangemeld. Bovendien ontbreekt informatie over de wijze waarop (en op welke locatie) het vuurwerk moet worden veilig gesteld, in afwachting op de komst van Domeinen. Deze 'tussenfase', waarbij het vuurwerk tijdelijk wordt veilig gesteld, wordt in het landelijk vuurwerkprotocol niet genoemd.

Zoals eerder aangegeven biedt de concepttekst van de Ministeriële regeling interpretatiemogelijkheden. De definitie 'vuurwerk met aan consumentenvuurwerk vergelijkbare eigenschappen' is in het landelijk vuurwerkprotocol niet nader uitgewerkt of toegelicht.

Ten aanzien van de plaatsing van de vuurwerkkasten is in het landelijk vuurwerkprotocol opgenomen dat alle politiebureaus moeten zijn voorzien van een kast. Voor de eisen waaraan de kasten moeten voldoen wordt korthedshalve verwezen naar de richtlijnen. Een nadere uitwerking of toelichting ontbreekt. Ook informatie over de juiste (en 'risicobewuste') plaatsing van kasten ontbreekt.

Conclusies:

- Wet- en regelgeving is grotendeels vertaald in het landelijk vuurwerkprotocol.
- In het landelijk vuurwerkprotocol wordt onvoldoende ingegaan op de risico's van in beslag genomen vuurwerk.
- In het landelijk vuurwerkprotocol ontbreekt nadere informatie over:
 - de uiterlijke termijn waarin vuurwerk met een andere gevarensklasse dan 1.4 na inbeslagneming moet worden aangemeld bij Domeinen;
 - de wijze waarop vuurwerk met een andere gevarensklasse dan 1.4 moet worden behandeld en opgeslagen, in afwachting op de komst van Domeinen;
 - de definitie 'vuurwerk met aan consumentenvuurwerk vergelijkbare eigenschappen';
 - de weloverwogen (en 'risicobewuste') plaatsing van vuurwerkkasten.

4.2 Informeren

In kader van 'Compliance-Assistance' zijn de politie en het IPO, voorafgaand aan dit project, nader geïnformeerd over het geldende rijksbeleid en de doelstelling van dit onderzoek. Daarnaast zijn de aanbevelingen, naar aanleiding van het regionale onderzoek in 2005/2006, besproken met de milieuvan adviseurs van de politieacademie en het IPO. Een aantal aanbevelingen zijn overgenomen en omgezet in concrete acties. De belangrijkste zijn:

Poster gebruik vuurwerkkast

Een belangrijke aanbeveling betrof het informeren van de uitvoerende medewerkers van de basis politiezorg over het gebruik van de vuurwerkkasten. Zij staan aan het begin van de keten van in beslag genomen vuurwerk en hebben daarom een sleutelrol bij de verdere afhandeling. Zij moeten onderscheid kunnen maken tussen consumentenvuurwerk (gevarensklasse 1.4) en ander vuurwerk.

Om hierin te voorzien is tezamen met de politieacademie een poster ontwikkeld waarop met foto's zichtbaar is gemaakt welk vuurwerk wel en welk vuurwerk niet in de kast mag worden opgeslagen. De poster is verspreid onder alle politieregio's.

Vuurwerkkast risicobewust plaatsen

Tijdens het regionale onderzoek bleek dat diverse kasten op daarvoor ongeschikte plaatsen waren neergezet. Zo werden kasten aangetroffen in vluchtwegen en in trappenhuizen. De politie werd daarop aanbevolen om alle politieregio's te informeren over het 'risicobewust' plaatsen van kasten. Om dat te ondersteunen heeft de VI het RIVM/CEV verzocht de risico's van het gebruik van vuurwerkkasten in kaart te brengen (zie verder paragraaf 4.1).

Landelijke vuurwerkdag Politieacademie

Een andere vorm van informeren heeft plaatsgevonden tijdens de landelijke vuurwerkdag, georganiseerd door de Politieacademie. Tijdens deze dag werden politiemensen, betrokken bij de inbeslagname van vuurwerk, geïnformeerd over allerlei actuele aangelegenheden. Tijdens een presentatie zijn de resultaten van het regionale onderzoek 2005/2006 getoond en is het landelijke vervolgproject gepresenteerd.

Brief regiochefs

Voorafgaand aan het project zijn alle hoofdcommissarissen schriftelijk geïnformeerd over het landelijke project. In een brief is het doel van het project aangegeven alsmede de onderwerpen die gecontroleerd gaan worden. Voor alle duidelijkheid is een bijlage bij de brief gevoegd waarin de eisen aan vuurwerkkasten zijn opgesomd (de brief is als bijlage 1 bij dit rapport gevoegd).

4.3 Controle

De controles zijn in december 2006 en in januari 2007 uitgevoerd conform een vooraf vastgesteld werkplan. Met het werkplan wordt een uniforme uitvoering van de controles nagestreefd. Er zijn stappenplannen uitgewerkt voor controle van de regionale opslagen en voor de vuurwerkkasten. Ter plaatse is de situatie aan de hand van standaard vragenlijsten beoordeeld.

In het werkplan is tevens de interventiestrategie ten behoeve van de controles vastgelegd. In de strategie is bijvoorbeeld vastgelegd hoe de VROM-inspecteurs moeten handelen bij het aantreffen van opgeslagen zwaar vuurwerk (niet-consumentenvuurwerk).

De controles zijn zo veel mogelijk tezamen met een toezichthouder van het bevoegd gezag uitgevoerd. Deze zijn vooraf uitgenodigd om deel te nemen aan de controle.

De controles van de regionale opslagplaatsen werden vooraf aangekondigd terwijl de vuurwerkkasten onaangekondigd werden gecontroleerd. In totaal zijn circa 70 controles uitgevoerd. Binnen alle politieregio's¹³ zijn, voor zover aanwezig, de regionale opslagplaats en twee vuurwerkkasten gecontroleerd. Bij regio's zonder regionale opslagplaats en/of vuurwerkkasten is vastgesteld welke alternatieve opslagplaatsen men gebruikt.

Gebleken is dat het naleefgedrag binnen de politieregio's in grote mate verschilt. Er zijn politieregio's die weloverwogen maatregelen hebben genomen en er zijn regio's die nagenoeg niets hebben gedaan. Het trekken van algemene conclusies over de situatie bij de 'Nederlandse politie' is daarom beperkt mogelijk.

¹³ Met uitzondering van het KLPD.

4.3.1 Vuurwerkseizoen 2006/2007

Volgens opgave van Domeinen is in het vuurwerkseizoen 2006/2007 ruim 150.000 kg vuurwerk in beslag genomen en afgevoerd door Domeinen. Daarvan was circa 40.000 kg vuurwerk van een hogere gevarensklasse dan 1.4 (26%).

4.3.2 Vuurwerkkasten

Nagenoeg alle gecontroleerde kasten voldeden aan de eisen. Zes van de 25 politieregio's (25%) beschikten niet over vuurwerkkasten en hadden andere oplossingen bedacht. Twee politieregio's hebben alle politiebureaus voorzien van vuurwerkkasten.

Naast de technische eisen aan de kast is tevens de omgeving van de kast, dat wil zeggen de ruimte waarin de kast stond, beoordeeld. In onderstaande tabel zijn de onderzoeksvragen en het percentage waarop positief op de vraag geantwoord kon worden weergegeven.

Beoordeling omgeving vuurwerkkast	
Vraag:	Naleefgedrag:
Is een handblusser nabij de kast aanwezig?	Ja: 60%
Zijn andere gevaarlijke stoffen tenminste 5 meter van de kast verwijderd?	Ja: 98%
Is de kast onbelemmerd bereikbaar?	Ja: 90%
Staat de kast niet in een vluchtweg?	Ja: 100%

Tabel 1: beoordeling omgeving vuurwerkkast

Opvallend is dat geen enkele vuurwerkkast is aangetroffen in een vluchtweg. Dit in tegenstelling tot het regionale onderzoek in 2005/2006. Kennelijk heeft de voorlichting over dit onderwerp zijn vruchten afgeworpen.

Ook is nagegaan in hoeveel gevallen de onderzochte politiebureaus beschikten over zowel cellen en/of ophoudkamers als een vuurwerkkast¹⁴. In 91% van de gevallen waren beide functies aanwezig in het politiebureau. Deze combinatie van functies in één gebouw vraagt, gezien de maximale effectafstanden, om een weloverwogen besluit over waar de kast moet staan. Ook andere 'gevoelige functies' binnen het bureau zijn daarbij van belang.

In nagenoeg alle kasten werd vuurwerk aangetroffen. De hoeveelheid varieerde van enkele rotjes tot de maximale hoeveelheid van 25 kg. Nimmer werd te veel vuurwerk in de kast aangetroffen. Van de in totaal 36 gecontroleerde vuurwerkkasten werd in 14 daarvan ook niet-consumentenvuurwerk aangetroffen. In twee gevallen bleek het vuurwerk ook daadwerkelijk aangemeld te zijn voor transport naar Domeinen. Tussen het tijdstip van binnenbrengen in het politiebureau en het tijdstip van aanmelden zat respectievelijk 8 en 24 uur. In ruim 30% van de gecontroleerde kasten werd dus langdurig niet-consumentenvuurwerk opgeslagen.

Bij de twee gevallen waarbij het vuurwerk wel was aangemeld was de periode die daarvoor werd gebruikt relatief lang. De inspanningen van Domeinen om binnen maximaal 6 uur na aanmelding het vuurwerk op te halen worden hierna teniet gedaan.

Veelal bleek dat het vuurwerk niet op een juiste wijze was verpakt. Vaak werd het vuurwerk in plastic (boodschappen)zakken aangetroffen. Ook bleek dat geschikt verpakkingsmateriaal, zoals UN-goedgekeurde dozen en tape, op veel plaatsen niet beschikbaar te zijn.

¹⁴ Cellen en ophoudkamers zijn voorzieningen waar personen voor korte of langere tijd kunnen worden vastgehouden.

De zes politieregio's die niet beschikten over vuurwerkkasten gebruikten alternatieve voorzieningen. Zo werd in beslag genomen vuurwerk aangetroffen in oude cellen, zogenaamde Pyopack-containers, watertonnen, voormalige munitiemagazijnen van defensie en kunststof kratten.

In 55% van de gevallen was de gemeente op de hoogte van de vuurwerkopslag bij de politie. Dat het LOM¹⁵ geadviseerd heeft de vuurwerkopslag te gedogen was bij 50% van de toezichthouders bekend. Of, voorafgaand aan het bezoek met de VROM-inspecteur, sprake is geweest van toezicht en handhaving, gericht op de vuurwerkopslag, is niet expliciet onderzocht. De indruk bestaat echter dat hier weinig aandacht aan besteed is.

Enkele gemeenten hebben het LOM-advies naast zich neergelegd en zijn naar aanleiding van de resultaten van het controlebezoek met de VI toch tot handhaving overgegaan.

Conclusies:

- Vuurwerkkasten voldoen grotendeels aan de eisen.
- 25% van de politieregio's beschikten niet over vuurwerkkasten.
- Nimmer werd teveel vuurwerk in de vuurwerkkast aangetroffen.
- Nimmer werd een vuurwerkkast in een vluchtweg aangetroffen.
- In vrijwel alle politiebureaus met een vuurwerkkast zijn ook cellen en/of ophoudkamers aanwezig.
- Bij de meeste regio's wijken op de volgende punten af van het landelijk vuurwerkprotocol:
 - onvoldoende kasten geplaatst (niet ieder politiebureau);
 - vuurwerk wordt veelal niet verpakt opgeslagen;
 - geen geschikt verpakkingsmateriaal aanwezig;
 - in ruim 30% van de gecontroleerde kasten werd niet consumentenvuurwerk opgeslagen (vuurwerk was niet aangemeld bij Domeinen);
- Ongeveer de helft van de gemeentelijke toezichthouders waren op de hoogte van de vuurwerkopslag van de politie.
- Ook ongeveer de helft van de gemeentelijke toezichthouders waren op de hoogte van het LOM-advies om vuurwerkopslagen bij de politie te gedogen.

4.3.3 Regionale opslagplaatsen

Zoals eerder aangeven zijn alle regionale vuurwerkopslagplaatsen bezocht en gecontroleerd. In totaal hebben vijftien regio's een vergunde regionale opslag voor tenminste 250 kg in beslag genomen vuurwerk. Tien politieregio's beschikten niet over een vergunde regionale opslag. Bij vier regio's was men voornemens een regionale opslag te realiseren en een milieuvergunning aan te vragen. De resterende zes regio's hadden nog geen concrete actie ondernomen. Opvallend is dat deze laatste groep regio's zich hoofdzakelijk in het westen van Nederland bevinden.

Bij de beoordeling van de milieuvergunningen bleken deze grotendeels gebaseerd te zijn op het standaard voorschriftenpakket van het IPO. Enkele afwijkingen werden aangetroffen zoals de termijn waarbinnen binnengekomen vuurwerk moet worden geclassificeerd en geregistreerd. De IPO-standaard vermeldt een termijn van 24 uur. In enkele vergunningen zijn termijnen van 48 uur, 12 uur en 4 uur aangetroffen. Verder hebben twee regio's gekozen voor een voorziening met meer opslagcapaciteit. Conclusie is dat het merendeel van de vergunningen adequaat zijn met uitzondering van de onderwerpen, beschreven in paragraaf 4.1.2.

¹⁵ Landelijk Overleg Milieuhandhaving

Over het algemeen werden de vergunningen goed nageleefd. In enkele gevallen bleek dat zwaar vuurwerk werd opgeslagen dat bovendien niet was aangemeld bij Domeinen. In die gevallen hebben de provinciale toezichthouders handhavend opgetreden en is het vuurwerk afgevoerd.

Conclusies:

- Van de 25 politieregio's beschikken 15 over een vergunde regionale opslagvoorziening.
- Bij vijf politieregio's was een vergunning in procedure.
- Twee regio's hebben een vergunning voor opslag van meer dan 250 kg.
- De vergunningen zijn grotendeels gebaseerd op het standaard voorschriftenpakket van het IPO.
- Het merendeel van de vergunningen is adequaat met uitzondering van de onderwerpen, beschreven in paragraaf 4.1.2.
- De vergunningen worden goed nageleefd.
- Toezicht en handhaving is adequaat.

4.3.4 Bijzondere bevindingen

Tijdens de controlebezoeken zijn de VROM-inspecteurs gestuit op een aantal bijzondere situaties. In deze paragraaf worden de belangrijkste daar van beschreven.

Bomput politieregio Kennemerland

Bij een politiebureau van politieregio Kennemerland werd een zogenaamde 'bomput' aangetroffen. In de gemetselde put, voorzien van een houten luik, werd zwaar vuurwerk aangetroffen waaronder lawinepijlen. Naast vuurwerk werden in de put ook twee volle munitiekisten aangetroffen alsmede een granaat en een niet nader te definiëren projectiel. Hoelang deze artikelen al in de bomput lagen was niet bekend. Het vuurwerk is direct afgevoerd door Domeinen. Het Explosieven Opruimings Commando (EOC-KL) heeft de explosieven opgehaald. De bomput was bij de gemeente niet bekend en maakt ook geen onderdeel uit van de milieuvergunning. Door de toezichthouder van de gemeente is proces-verbaal opgemaakt.

Vuurwerk ten behoeve van het trainen van honden en paarden

Bij diverse politieregio's werd naast in beslaggenomen vuurwerk, ook vuurwerk aangetroffen wat gebruikt wordt voor het trainen van honden en paarden. Het vuurwerk werd soms tezamen met het in beslaggenomen vuurwerk opgeslagen of in separate voorzieningen. In beide gevallen gaat het om niet vergunde opslag van vuurwerk. Verder was opvallend dat het vuurwerk voor een groot deel bestond uit niet-consumentenvuurwerk, zoals Chinese rollen en zelfs professionele mortierenbommen. Naar verluid maken nagenoeg alle politieregio's gebruik van dergelijk vuurwerk voor het trainen van honden en paarden. Een gemiddelde regio zou ongeveer 600 tot 800 kg per jaar gebruiken. Het vuurwerk wordt met toestemming van de Officier van Justitie ter beschikking gesteld door Domeinen. Het gaat dus om in beslaggenomen vuurwerk dat aanvankelijk was afgevoerd naar Domeinen.

Vuurwerktonnen

Bij drie regio's werden bij diverse politiebureaus zogenaamde vuurwerktonnen aangetroffen. Het gaat om kleine kunststof vaten die deels gevuld zijn met water. Ze worden gebruikt om kleine hoeveelheden in beslaggenomen vuurwerk in te deponeren. De gedachte hierachter is dat het vuurwerk door inwerking van water zijn werking zou verliezen. Deze wijze van 'opslag' voldoet vanzelfsprekend niet aan de eisen. Bovendien kleven aan deze werkwijze milieuhygiënische bezwaren zoals het ontstaan van zwaar vervuild afvalwater. De VI heeft de drie politieregio's in januari aangeschreven en verzocht het gebruik van vuurwerktonnen per direct te beëindigen. Naar verluid is gehoor gegeven aan dit verzoek.

Nood- en seinmiddelen

Gebleken is dat nood- en seinmiddelen steeds vaker gebruikt worden voor vuurwerkdoeleinden. Net als vuurwerk wordt het gebruikt om tijdens de jaarwisseling te ontsteken. Gevolg is dat de politie regelmatig nood- en seinmiddelen in beslag neemt en opbergt in de vuurwerkkast. Hierbij is discussie ontstaan of nood- en seinmiddelen onder de noemer van 'in beslaggenomen vuurwerk' vallen of niet.

Op grond van de definitie van vuurwerk in het Vuurwerkbesluit zou gesteld kunnen worden dat nood- en seinmiddelen, als zij gebruikt worden voor gemakdoeleinden, wel als vuurwerk kunnen worden aangemerkt¹⁶. Ook in nood- en seinmiddelen is immers een sas aanwezig. Daartegenover staat echter dat nood- en seinmiddelen niet bedoeld zijn voor gemakdoeleinden. Op grond daarvan zouden zij niet onder de definitie van vuurwerk vallen en dus niet als zodanig in een vuurwerkkast kunnen worden opgeslagen. De kast kan wel gebruikt worden om nood- en seinmiddelen tijdelijk veilig te stellen.

Een belangrijke reden waarom nood- en seinmiddelen worden misbruikt heeft te maken met de beperkte houdbaarheid. Nood- en seinmiddelen zijn na een bepaalde periode niet meer bruikbaar voor het eigenlijke doel en worden daarom vervangen. Voor niet bruikbare nood- en seinmiddelen bestaat in Nederland geen afvalstructuur. Gevolg is dat nood- en seinmiddelen veelal tijdens de jaarwisseling worden ontstoken.

Vrijwillig afgegeven vuurwerk

Tijdens controles is diverse malen discussie ontstaan over vrijwillig afgegeven vuurwerk. Dit vuurwerk is formeel niet in beslag genomen en valt zodoende buiten de definitie van in beslag genomen vuurwerk. Gevolg zou zijn dat het vuurwerk niet kan worden opgeslagen in de vuurwerkkast of in de regionale opslagvoorziening. Dit probleem zou formeel opgelost kunnen worden door dergelijk vuurwerk, na vrijwillige afgifte, alsnog in beslag te nemen.

Conclusies:

- Binnen politieregio Haaglanden werden onaanvaardbare risico's genomen door langdurig zwaar vuurwerk, oude munitie en explosieven op te slaan te midden van woonbebouwing.
- Binnen een onbekend aantal politiebureaus worden bomputten gebruikt voor het tijdelijk veilig stellen van zwaar vuurwerk, oude munitie en explosieven.
- De meeste politieregio's maken gebruik van niet-consumentenvuurwerk voor het trainen van honden en paarden.
- Opslag van vuurwerk ten behoeve van het trainen van honden van paarden is niet vergund.
- Het vuurwerk is door Domeinen verstrekt, met toestemming van de Officier van Justitie.
- Drie politieregio's maakten gebruik van vuurwerktonnen om kleine hoeveelheden in beslag genomen vuurwerk in te deponeren.
- Nood- en seinmiddelen worden steeds vaker gebruikt als vuurwerk.
- In Nederland bestaat geen afvalstructuur voor nood- en seinmiddelen. Gevolg is dat ze veelal tijdens de jaarwisseling worden ontstoken.
- Onduidelijk is waar in beslag genomen nood- en seinmiddelen moeten worden opgeslagen.
- Vrijwillig afgegeven vuurwerk kan formeel in beslag genomen worden zodat het als zodanig kan worden opgeslagen en behandeld.

4.3.5 Werkwijze en kennis

De bezoeken voor controle van de vuurwerkkasten zijn tevens gebruikt om de werkwijze binnen de diverse politieregio's en -bureaus te onderzoeken. Vastgesteld is in hoeverre deze zijn afgestemd op de werkprocessen, vastgelegd in het landelijk vuurwerkprotocol. Met behulp van interviews is het kennisniveau, de informatieverstrekking en de interne werkwijze vastgesteld.

¹⁶ Zoals wordt gedaan door het Nederlands Forensisch Instituut (Deskundigenverklaring Noodseinmiddelen, versie 2, 2006).

Aangezien de vuurwerkkasten onaangekondigd werden uitgevoerd werden de geïnterviewden toevallig gekozen. De functies van de geïnterviewden waren divers. Zo is gesproken met telefonistes, medewerkers van de basis politiezorg en milieucoördinatoren.

Gevraagd is of de medewerkers op enigerlei wijze informatie hebben ontvangen over in beslag genomen vuurwerk en het gebruik van de vuurwerkkast. De geïnterviewde medewerkers van de basispolitiezorg (de 'agent op straat') bleken in enkele gevallen te zijn geïnformeerd.

Specifieke vragen zijn gesteld over het gebruik van de vuurwerkkast. Nagenoeg alle geïnterviewden gebruiken de kast voor opslag van al het in beslaggenomen vuurwerk, zonder onderscheid te maken tussen soorten of typen vuurwerk. Dat niet-consumentenvuurwerk niet in de kast mag worden opgeslagen was bij weinigen bekend. In enkele gevallen gebruikte men een zogenaamde 'bomput' om zwaar vuurwerk tijdelijk veilig te stellen of voor langere termijn in op te slaan. Een bomput bestaat meestal uit een gemetselde ingegraven put, voorzien van een lichte afdekking. De put is eigenlijk bedoeld om gevonden explosieven veilig te stellen.

Verder bleek dat de geïnterviewden nauwelijks op de hoogte waren van de inhoud van het landelijk vuurwerkprotocol. Dat in beslaggenomen vuurwerk in de kast moet worden verpakt in UN-toegelaten dozen en dat een logboek bij de kast aanwezig moet zijn was nagenoeg onbekend.

De landelijk verspreide poster, met informatie over het gebruik van de vuurwerkkast, is in slechts vijf regio's opgehangen. Navraag bij enkele milieucoördinatoren leerde dat veel regio's de poster niet hebben opgehangen omdat er enkele fouten op zouden staan. Op plaatsen waar de poster wel was opgehangen waren de geïnterviewden lovend over het initiatief en vonden het een handig hulpmiddel.

In vele bureaus ontbrak een heldere en eenduidige werkwijze. Zo is veelal niet duidelijk afgesproken wie de vuurwerkkast beheert en verantwoordelijk is voor de inhoud. Gevolg is dat de kast wordt gevuld met vuurwerk maar dat het zware vuurwerk (met gevarensklasse 1.1, 1.2 of 1.3) niet tijdig wordt afgevoerd. Taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot andere in beslaggenomen goederen zijn wel duidelijk gedefinieerd en ondergebracht bij de zogenaamde beslagmedewerker. De reden waarom vuurwerk is uitgezonderd van de algemene werkwijze ten aanzien van in beslaggenomen goederen is onduidelijk. De indruk bestaat dat de vuurwerkspecialisten in het primaire proces deze taak moeilijk willen loslaten, het waarborgt een deel van hun bestaansrecht.

De geïnterviewde milieucoördinatoren waren vanzelfsprekend goed geïnformeerd. Helaas heeft iedere regio slechts enkele milieucoördinatoren met een gerichte vuurwerkopleiding in dienst.

Conclusies:

- Medewerkers van de basispolitiezorg zijn doorgaans niet actief geïnformeerd over het gebruik van vuurwerkkasten. Informatie moet, indien aanwezig, meestal 'gehaald' worden.
- Gevolg is dat medewerkers van de basispolitiezorg niet op de hoogte zijn van belangrijke voorwaarden voor het veilig omgaan met vuurwerk, vastgelegd in het landelijk vuurwerkprotocol. Hierbij gaat het onder andere over de voorwaarde dat:
 - de vuurwerkkast alleen bestemd is voor opslag van consumentenvuurwerk;
 - vuurwerk verpakt moet worden in UN toegelaten verpakkingen;
 - bij iedere vuurwerkkast een register van in beslaggenomen vuurwerk aanwezig moet zijn;
 - binnen ieder politiebureau tenminste één deskundig persoon aangewezen moet zijn die verantwoordelijk is voor de vuurwerkkast.
- De vuurwerkposter is in slechts vijf politieregio's opgehangen.
- In iedere politieregio zijn slechts enkele opgeleide vuurwerkspecialisten (veelal de milieucoördinatoren) in dienst.
- In beslaggenomen vuurwerk wordt in de meeste regio's niet afgehandeld door de beslagmedewerker maar door de in beslagnemende politieman- of vrouw. Dit is tegenstelling tot de werkwijze bij andere in beslaggenomen goederen.

4.3.6 Resultaten per politieregio

In onderstaande tabel worden de resultaten per politieregio weergegeven.

Resultaten per politieregio, december 2006					
Politieregio		In beslag genomen	Regionale opslag	Vuurwerk-kasten	Zwaar vuurwerk aangemeld
1	Groningen	1133 kg	ja	ja	nee
2	Friesland	2055 kg	ja	nee	nvt
3	Drenthe	9162 kg	ja	ja	nee
4	IJsselland	2443 kg	nee**	ja	nvt
5	Twente	3879 kg	nee**	ja	nvt
6	Noord- en Oost Gelderland	21.795 kg	ja	ja	nee
7	Gelderland-Midden	6138 kg	ja	ja	nvt
8	Gelderland-Zuid	2379 kg	ja	ja	nvt
9	Utrecht	7920 kg	ja	nee	nvt
10	Noord-Holland Noord*	13.234 kg	nee	ja	nvt
11	Zaanstreek-Waterland	714 kg	nee	ja	nvt
12	Kennemerland*	5409 kg	nee**	nee	nee
13	Amsterdam-Amstelland	7435 kg	nee	nee	nvt
14	Gooi en Vechtstreek	3276 kg	nee	nee	nvt
15	Haaglanden	6310 kg	ja	ja	nee
16	Hollands Midden	2255 kg	nee	ja	nee
17	Rotterdam-Rijnmond	12.834 kg	ja	ja	nvt
18	Zuid Holland Zuid	1856 kg	ja	ja	nvt
19	Zeeland	1099 kg	ja	ja	nvt
20	Midden- en West Brabant	3821 kg	nee**	ja	nee
21	Brabant-Noord*	11.157 kg	nee	nee	nee
22	Brabant-Zuid-Oost	2070 kg	ja	ja	nee
23	Limburg-Noord	395 kg	ja	ja	nee
24	Limburg-Zuid	236 kg	ja	ja	nvt
25	Flevoland	648 kg	ja	ja	nee

Tabel 2: resultaten per politieregio (eind 2006 - begin 2007)

Toelichting op tabel 2

De regio's die zijn aangemerkt met * maakten gebruik van zogenaamde vuurwerktonnen. Zie verder paragraaf 4.3.4.

De regio's die zijn aangemerkt met ** waren voornemens om een regionale opslagvoorziening te realiseren. Enkele waren al gerealiseerd maar beschikten (nog) niet over een milieuvergunning. De gegevens over in beslag genomen hoeveelheden zijn afkomstig van Domeinen. Dit vuurwerk is aangemeld en tevens gedeponeed in de periode van 1 maart 2006 tot en met 24 januari 2007. Indien in de kolom 'aangemeld' nee is aangegeven dan is bij een controle vastgesteld dat niet-consumenten vuurwerk niet was aangemeld bij Domeinen. Het kan daarbij gaan om vuurwerk dat is aangetroffen in een vuurwerkkast, een regionale opslag of op een andere wijze.

Indien in de kolom 'vuurwerkkasten' ja is aangegeven dan is tenminste één vuurwerkkast aanwezig in de regio.

5 Conclusies en aanbevelingen

De veiligheidssituatie bij de opslag en behandeling van vuurwerk door de politie is de laatste jaren beter geworden. Diverse politieregio's hebben het onderwerp op de agenda gezet en hebben passende maatregelen getroffen. Helaas blijven een aantal politieregio's achter waardoor onnodige risico's worden genomen. Hierbij gaat het om risico's voor omwonenden maar ook om risico's voor bezoekers van politiebureaus en het eigen personeel.

5.1 Politie

Gezien de uiteenlopende controleresultaten per politieregio kan niet op alle onderwerpen een algemeen beeld van de 'politie' worden gegeven.

In tabel 2 zijn de politieregio's beoordeeld aan de hand van drie criteria waarmee politieregio's zich van elkaar onderscheiden. Het gaat om de aanwezigheid van een regionale opslagvoorziening, de aanwezigheid van vuurwerkkasten (ongeacht de hoeveelheid) en of in de regio niet-consumentenvuurwerk is aangetroffen dat niet was aangemeld bij Domeinen (waardoor feitelijk sprake was van opslag en niet van 'tijdelijk veilig stellen'). In tabel 2 is zichtbaar welke regio's goed scoren (groen gearceerd), welke regio's slecht scoren (rood gearceerd) en welke regio's matig scoren (oranje gearceerd).

Voor alle politieregio's, met uitzondering van de regio's Twente en Noord- en Oost Gelderland, geldt dat er onvoldoende kasten zijn geplaatst doordat niet alle politiebureaus zijn voorzien van een vuurwerkkast. Het gebruik van vuurwerkkasten laat in vrijwel alle regio's te wensen over. Zo wordt vuurwerk meestal niet goed verpakt en bleek niet-consumentenvuurwerk in slechts twee gevallen aangemeld te zijn bij Domeinen. Grootste oorzaak voor dit naleeftekort lijkt het kennisgebrek te zijn bij de medewerkers van de algemene politiedienst (surveillancedienst).

Voor de vijftien regionale opslagplaatsen geldt het tegenovergestelde. De milieuvergunning wordt goed nageleefd en de beheerders zijn deskundig. Tien politieregio's beschikten echter niet over een (vergunde) regionale opslagplaats voor tenminste 250 kg vuurwerk.

5.1.1 Landelijk vuurwerkprotocol

Met het landelijk vuurwerkprotocol is een grote stap voorwaarts gezet. Met de betrokken partijen zijn goede afspraken gemaakt over bijvoorbeeld het snel afvoeren van niet-consumentenvuurwerk. Op basis van het landelijk vuurwerkprotocol kunnen de afzonderlijke regio's de landelijk werkwijze vertalen naar operationele werkprocessen voor de uitvoerenden. Gebleken is dat niet alle regio's dat hebben gedaan waardoor 'de mensen op de werkvloer' niet altijd weten wat zij moeten en waar zij de informatie vandaan moeten halen.

Het landelijk vuurwerkprotocol is in 2005 vastgesteld en is inmiddels verouderd. Nieuwe VROM wet- en regelgeving, zoals het aanstaande Activiteitenbesluit, moeten in het landelijk vuurwerkprotocol geïmplementeerd worden. Verder geeft het landelijk vuurwerkprotocol onvoldoende informatie over de risico's van vuurwerk en ontbreken enkele essentiële onderwerpen zoals de 'risicobewuste' plaatsing van vuurwerkkasten.

Aanbevelingen ten aanzien van het landelijk vuurwerkprotocol

1. Geef in het landelijk vuurwerkprotocol een toelichting op de definitie 'vuurwerk met aan consumentenvuurwerk vergelijkbare eigenschappen' zodat de gebruikers van vuurwerkkasten weten welke typen en soorten vuurwerk zij in de kast mogen opslaan.
2. Geef op basis van het RIVM-advies in het landelijk vuurwerkprotocol een toelichting op de risico's van opslag van verschillende soorten vuurwerk in een vuurwerkkast.
3. Geef op basis van het RIVM-advies concrete aanwijzingen voor het 'risicobewust' plaatsen van vuurwerkkasten. Geef bijvoorbeeld minimale afstanden ten opzichte van gevoelige functies binnen politiebureaus, zoals cellen, ophoudkamers, werkplekken en publieksruimten.
4. Benadruk nadrukkelijk dat niet-consumentenvuurwerk niet in een kast mag worden opgeslagen en dat de kast hooguit gebruikt kan worden voor het tijdelijk veiligstellen van vuurwerk, in afwachting op transport door Domeinen.
5. Benoem in het landelijk vuurwerkprotocol de periode tussen in beslagneming van niet-consumentenvuurwerk en aanmelding bij Domeinen. Benadruk dat die termijn zo kort mogelijk moet zijn om daarmee de totale verblijfsduur van dergelijk risicovol vuurwerk zo kort mogelijk te maken (de termijn van 6 uur van Domeinen daarin begrepen).
6. Benoem in het landelijk vuurwerkprotocol waar het niet-consumentenvuurwerk, in afwachting op transport door Domeinen, het beste kan worden opgeslagen. Dat kan de vuurwerkkast zijn maar ook de eventueel aanwezige bomput of een andere geschikte voorziening. Benoem een aantal criteria die van belang zijn bij de keuze van een geschikte locatie (zoals de mate van opsluiting, de ontstekingskans, veiligheidsafstanden, etc.).

5.1.2 Vuurwerkkasten

Zes politieregio's beschikten niet over vuurwerkkasten en slechts twee regio's hebben alle politiebureaus uitgerust met een kast. Een opvallende constatering omdat al in 2005, in het door Raad van Hoofddcommissarissen goedgekeurde en vastgestelde landelijk vuurwerkprotocol, is vastgelegd dat alle politiebureaus moeten zijn uitgerust met een vuurwerkkast. De reden daarvoor is dat daarmee wordt voorkomen dat vuurwerk onnodig lang moet worden vervoerd in een voertuig dat daar niet geschikt voor is. Belangrijkste conclusie als het gaat om het gebruik van de vuurwerkkasten is het niet bij Domeinen aanmelden van niet-consumenten vuurwerk (zodat Domeinen het binnen uiterlijk 6 uur komt ophalen). Van de veertien vuurwerkkasten, waarin niet consumentenvuurwerk werd aangetroffen, was in slechts twee gevallen het vuurwerk daadwerkelijk aangemeld bij Domeinen. In de andere twaalf gevallen was dus sprake van opslag van zwaar vuurwerk, hetgeen onnodige risico's met zich meebrengt en bovendien strijdig is met het toekomstige Activiteitenbesluit. De redenen voor het niet (tijdig) aanmelden is dat medewerkers niet weten dat het moet of dat zij de reden daarvoor niet onderkennen. Veel politiemensen zijn gewend om met vuurwerk om te gaan en lijken daardoor de risico's van met name niet-consumentenvuurwerk te bagatelliseren.

Aanbevelingen ten aanzien van het gebruik van vuurwerkkasten

7. Zorg dat alle politiebureaus in Nederland voorzien worden van een vuurwerkkast (zoals in 2005 is vastgelegd in het landelijk vuurwerkprotocol).
8. Zorg dat de vuurwerkkasten gebruikt worden volgens ter landelijk vuurwerkprotocol zodat:
 - a. vuurwerk verpakt wordt opgeslagen in UN-goedgekeurde verpakkingen;
 - b. voldoende verpakkingsmateriaal aanwezig is;
 - c. alleen consumentenvuurwerk wordt opgeslagen in vuurwerkkasten;
 - d. een register wordt bijgehouden.

5.1.3 Regionale opslagen

Gebleken is dat de vijftien vergunde regionale opslagplaatsen conform de milieuvergunning werden gebruikt. Slechts enkele overtredingen zijn geconstateerd. Gebruikers en beheerders waren voldoende deskundig en waren goed op de hoogte van voorschriften uit de milieuvergunning.

Tien politieregio's beschikken ten tijde van de controles niet over een regionale opslagplaats. Om volgens het landelijk vuurwerkprotocol te werken dient iedere regio te beschikken over een regionale opslagvoorziening voor tenminste 250 in beslag genomen vuurwerk.

Aanbevelingen ten aanzien van de regionale opslagvoorzieningen

9. Zorg dat in alle politieregio's een centrale opslag wordt gerealiseerd voor opslag van 250 kilogram in beslag genomen vuurwerk.

5.1.4 Bijzondere constatering

Tijdens de controlebezoeken is gebleken dat veel politiebureaus beschikken over een zogenaamde 'bomput'. Deze bestaat uit een gemetselde of betonnen ondergrondse put, voorzien van een lichte (drukontlastende) afdekking. De putten zijn bedoeld om gevonden oude projectielen tijdelijk veilig te stellen. In enkele gevallen werd de put ook gebruikt om niet-consumentenvuurwerk veilig te stellen. Op het eerste gezicht een goede oplossing die wel vraagt om nader onderzoek.

Een andere 'bijzondere' constatering betrof de opslag van vuurwerk dat gebruikt wordt om honden en paarden te trainen. Opvallend was dat daar ook niet-consumentenvuurwerk voor werd gebruikt en dat de opslagplaatsen niet waren vergund. Nog opvallender was dat het vuurwerk betrof dat afkomstig was van Domeinen en dat het was vrijgegeven door de Officier van Justitie. Navraag leerde dat men dacht vrijstelling te hebben op grond van het Vuurwerkbesluit (artikel 1.1.3). Daarbij ging men echter voorbij aan de vergunningplicht, vastgelegd in het Inrichtingen en vergunningenbesluit (inrichting van categorie 3). Vanzelfsprekend is het ook voor politiemensen niet verstandig om vuurwerk, waarvan de kwaliteit twijfelachtig is, af te steken.

Bij drie politieregio's (Noord-Holland Noord, Kennemerland en Brabant-Noord) werden kunststof tonnen, gebruikt om vuurwerk in te bewaren. Het gaat hier om een werkwijze die jaren geleden veelvuldig werd toegepast maar later werd afgeschaft omdat er veel nadelen aan kleefden (zoals het ontstaan van instabiel explosief afval en zwaar vervuild afvalwater). Kennelijk hebben drie regio's toch besloten het gebruik van de 'vuurwerktonnen' niet te beëindigen.

Tijdens diverse controles werd door de betrokken politiemensen aangegeven dat een deel van het vuurwerk vrijwillig wordt afgegeven. Dit vuurwerk valt daarom niet onder de noemer van 'in beslag genomen vuurwerk' en zou daarom niet kunnen worden opgeslagen in een vuurwerkkast of de regionale opslagplaats. Dit probleem zou formeel opgelost kunnen worden door dergelijk vuurwerk alsnog in beslag te nemen.

Aanbevelingen ten aanzien van de bijzondere constatering

10. Onderzoek het gebruik van bomputten:
 - a. onderzoek of bomputten geschikt zijn voor het beoogde doel (tijdelijk veilig stellen van zwaar vuurwerk, oude munitie en explosieven);
 - b. stel daarbij vast wat de meest geschikte constructie is en betrek hierbij het RIVM/CEV.
11. Beëindig het gebruik van niet-consumentenvuurwerk voor het trainen van honden en paarden.
12. Zorg voor opslag van het consumentenvuurwerk, ten behoeve van het trainen van honden en paarden, voor een vergunde opslagvoorziening, conform het Vuurwerkbesluit (in eigen beheer of elders).
13. Gebruik geen vuurwerktonnen meer.
14. Om vrijwillig afgegeven vuurwerk de formele status van in beslag genomen vuurwerk te geven kan het vuurwerk alsnog in beslag genomen worden.

5.1.5 Werkwijze en kennis

Kennis over vuurwerk (technisch en juridisch) is binnen de politieregio's onvoldoende aanwezig. Slechts enkele medewerkers per regio, leden van de vuurwerkteams en milieucoördinatoren, zijn goed opgeleid en zijn geïnformeerd over bijvoorbeeld het landelijk vuurwerkprotocol.

Medewerkers van de basis politiezorg - die het vuurwerk tijdens de surveillance in beslag nemen - zijn onvoldoende doordrongen van de risico's van met name niet-consumentenvuurwerk. Een gevolg is dat men niet begrijpt dat niet-consumentenvuurwerk zo snel mogelijk moet worden afgevoerd naar Domeinen, ook als het gaat om kleine hoeveelheden.

Informatieverstrekking verloopt doorgaans via het intranet waar het landelijke vuurwerkprotocol kan worden geraadpleegd. Zoals eerder aangegeven ontbreekt het bij veel regio's aan een 'vertaling op maat' van het landelijk vuurwerkprotocol naar operationele werkprocessen voor uitvoerenden. Bovendien worden in diverse regio's de medewerkers niet actief geïnformeerd waardoor men 'informatie moet halen' nadat vuurwerk in beslag genomen is.

De werkwijze bij inbeslagname van vuurwerk is een bijzondere. Dat wil zeggen dat de werkwijze bij vuurwerk afwijkt van die bij andere voorwerpen en goederen (zoals fietsen, auto's, wapens, etc.). In die gevallen is het namelijk de beslagmedewerker die zorg draagt voor de verdere afhandeling en niet de politieman of -vrouw die het goed in beslag genomen heeft. De taken zijn gescheiden zodat in beslag genomen goederen op een juiste een eenduidige wijze worden opgeslagen, gearchiveerd en eventueel verzonden. Zeker bij risicovol vuurwerk is de behoefte aan het eenduidig en volgens de regels opslaan en behandelen van groot belang. Uit de controlebezoeken is gebleken dat dat met de huidige werkwijze niet lukt. Vandaar de aanbeveling om de afhandeling van in beslag genomen vuurwerk over te hevelen naar de beslagmedewerkers.

Aanbevelingen ten aanzien van werkwijze en kennis

15. Informeer medewerkers van de basis politiezorg jaarlijks over de afhandeling van in beslaggenomen vuurwerk. Om het de regio's eenvoudiger te maken is het raadzaam om in het landelijk vuurwerkprotocol, per functionaris een overzicht op te nemen met daarin de taken en verantwoordelijkheden.
16. Maak beslagmedewerkers verantwoordelijk voor de afhandeling van in beslaggenomen vuurwerk. Zij zijn deskundig op dit gebied en niet de in beslag nemende politieman en -vrouw, zoals is gebleken uit de controlebezoeken. Zorg dat zij 24 uur inzetbaar zijn en dat zij voor deze taak worden uitgerust en opgeleid.
17. Maak in ieder bureau een medewerker verantwoordelijk voor de vuurwerkkast. Deze functionaris is samen met de beslagmedewerker verantwoordelijk voor de gehele keten van in beslaggenomen vuurwerk.

5.2 Provincies

Gebleken is dat de milieuvergunningen voor de regionale opslagplaatsen grotendeels aansluiten bij het Vuurwerkbesluit. De meeste vergunningen zijn gebaseerd op het IPO-model dat op basis van een advies van het RIVM/CEV is opgesteld. Er ontbreken echter drie essentiële voorwaarden waar het RIVM-advies op is gebaseerd. Aanbevolen wordt die voorwaarden op te nemen in de modelvergunning en bestaande vergunningen ambtshalve aan te passen.

Toezicht en handhaving worden op een goede manier uitgevoerd. Alle regionale opslagplaatsen worden jaarlijks gecontroleerd en bij overtredingen wordt adequaat opgetreden.

Veel gemeenten (circa 50%) waren niet op de hoogte van de vuurwerkopslag bij de politie. Van controle van de vuurwerkopslagplaats was daarom vanzelfsprekend geen sprake. Dat controle nodig is, is wel gebleken uit de resultaten van dit onderzoek.

De problematiek rondom nood- en seinmiddelen is in de vorige paragraaf beschreven. Om opslag van nood- en seinmiddelen mogelijk te maken in regionale opslagplaatsen is aanpassing van de vergunning noodzakelijk.

Aanbevelingen ten aanzien van de modelvergunning en bestaande vergunningen

1. Wijzig het standaard voorschriftenpakket, voor opslagen tot 250 kilogram in beslaggenomen vuurwerk, zodanig dat bij nieuw te verlenen vergunningen het al dan niet verplicht stellen van een brandmeldinstallatie met automatische doormelding naar de brandweer wordt afgewogen. Zeker in een politiebureau met cellen en/of ophoudkamers is het tijdig detecteren van een brand en het alarmeren van de brandweer van groot belang.
2. Wijzig, als daar aanleiding voor bestaat, bestaande vergunningen door een brandmeldinstallatie met automatische doormelding naar de brandweer verplicht te stellen.
3. Wijzig het standaard voorschriftenpakket voor opslagen tot 250 kilogram in beslaggenomen zodanig zodat bepalingen worden opgenomen ten aanzien van:
 - a. de opslagduur zodat alleen van oktober tot en met januari vuurwerk mag worden opgeslagen;
 - b. het verpakken van vuurwerk in UN-toegelaten verpakkingen;
4. Wijzig bestaande vergunningen (ambtshalve) ten aanzien van de bovenstaande onderwerpen.

Aanbeveling in kader van de regierol voor provincies

5. Communiceer met gemeenten over de vuurwerkopslag in politiebureaus. Geef daarbij ook informatie over het landelijk vuurwerkprotocol.

Aanbeveling met betrekking tot nood- en seinmiddelen

6. Pas het standaard voorschriftenpakket zodanig aan dat in beslag genomen nood- en seinmiddelen van gevarensklasse 1.4 mogen worden opgeslagen in regionale opslagvoorzieningen.
7. Wijzig (indien gewenst) bestaande vergunningen zodanig dat in beslaggenomen nood- en seinmiddelen van gevarensklasse 1.4 mogen worden opgeslagen in de regionale opslagvoorziening.

5.3 Gemeenten

Bij veel gemeenten (circa 45%) was onbekend dat bij de politie vuurwerk werd opgeslagen. De opslagvoorziening maakte dan ook geen onderdeel uit van de jaarlijkse vuurwerkcontroles, zoals in veel gemeenten gebruikelijk is. Een reden dat gemeenten niet op de hoogte waren was dat nagenoeg geen enkele politieregio melding heeft gemaakt van de opslag van vuurwerk. De activiteit past immers niet in het Besluit woon- en verblijfsgebouwen.

Van het LOM-gedoogadvies waren circa 50% van de gemeente toezichthouders op de hoogte. Na inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit (1 januari 2008) komt een einde aan het gedogen en heeft de gemeentelijke toezichthouder de beschikking over een eenduidig toetsingskader.

Aanbeveling voor gemeenten

1. Gemeenten worden aanbevolen de vuurwerkopslag van de politie op te nemen in de lijst van jaarlijks te controleren vuurwerkopslagplaatsen.

5.4 VROM/VROM-Inspectie

Na enkele jaren de opslag van vuurwerk gedoogd te hebben in politiebureaus, die vallen onder het Besluit Woon- en verblijfsgebouwen, komt daar een einde aan met het Activiteitenbesluit. Met dit besluit wordt het mogelijk om in beslag genomen consumentenvuurwerk op te slaan in een kast die voldoet aan de PGS 15, die eigenlijk niet bedoeld is voor opslag van explosieve stoffen en voorwerpen. Uit het advies van het RIVM/CEV blijkt dat de effectafstanden, mocht er een ontsteking plaatsvinden, bij opslag van uitsluitend consumentenvuurwerk, 15 m kan bedragen. De wetgever heeft geen voorwaarden aan de plaats van de vuurwerkkast verbonden, ervan uit gaand dat de politie zelf in staat is om bij het plaatsen van kasten rekening te houden met de risico's en de mogelijke effecten.

Ook als het gaat om het tijdelijk veilig stellen van in beslag genomen niet-consumentenvuurwerk gaat de wetgever ervan uit dat de politie zelf kan afwegen wat daarvoor de beste plaats is. Dat kan in de vuurwerkkast maar bijvoorbeeld ook in een bomput. Het ministerie van VROM wordt aanbevolen de bomput op te nemen in het Activiteitenbesluit zodat het gebruik daarvan uitvoerbaar en handhaafbaar wordt.

Verder wordt aanbevolen de opslag van nood- en seinmiddelen van gevarensklasse 1.4 in vuurwerkkasten mogelijk te maken in het Activiteitenbesluit. Dit is nodig zolang in Nederland geen afvalstructuur bestaat voor afgeschreven nood- en seinmiddelen.

Aanbevelingen voor het ministerie van VROM

1. Neem kennis van het veilig stellen van oude explosieven en niet-consumentenvuurwerk in bomputten en neem deze voorziening op in het Activiteitenbesluit.
2. Neem kennis van het gebruik van nood- en seinmiddelen voor vuurwerktoepassingen.
3. Wijzig het Activiteitenbesluit zodanig dat in beslaggenomen nood- en seinmiddelen van gevarensklasse 1.4 mogen worden opgeslagen in vuurwerkkasten.
4. Stel regelgeving vast zodat een toegankelijke afvalstructuur voor nood- en seinmiddelen ontstaat.
5. Voorkom het wederom uitstellen van het Activiteitenbesluit.

Aangezien de meeste politieregio's (nog) niet op een aanvaardbaar veiligheidsniveau omgaan met in beslag genomen vuurwerk - en daarmee het doel van dit project niet is gehaald - wordt de VI aanbevolen om in 2008 een vervolgproject uit te voeren. Dit project moet in ieder geval gericht zijn op het verbeteren van de veiligheidssituatie bij de slechtst presterende politieregio's: Amsterdam-Amstelland, Gooi en Vechtstreek, Hollands Midden en Brabant-Noord.

Daarnaast wordt aanbevolen te bevorderen dat de gedane aanbevelingen worden overgenomen.

Aanbevelingen voor de VI

6. Vervolgproject in 2008, gericht op het verbeteren van de veiligheidssituatie bij de slechtst presterende politieregio's.
7. Bevorderen dat de gedane aanbevelingen worden overgenomen.

6 Afspraken

In het laatste hoofdstuk van dit rapport worden de gemaakte afspraken vastgelegd die de VI heeft gemaakt met de betrokken partijen. Hierdoor wordt het meteen duidelijk wat de partijen gaan doen met de genoemde aanbevelingen.

6.1 Politie

Op 11 oktober 2007 heeft de bespreking plaatsgevonden tussen de politie en de VI. De politie werd onder andere vertegenwoordigd door de heer P. Deelman, korpschef van politieregio Twente en tevens portefeuillehouder facilitymanagement binnen de Raad van Hoofdcommissarissen. De VI werd onder andere vertegenwoordigd door de heer dr. J. Blenkers, regionaal inspecteur regio Oost en tevens opdrachtgever van dit onderzoek.

Tijdens het gesprek gaf de politie aan zich te herkennen in de bevindingen zoals verwoord in dit rapport. De soms grote verschillen in prestatie zijn verklaarbaar omdat de politieregio's op dit vlak autonoom zijn. Een besluit door de Raad van Hoofdcommissarissen betekent niet automatisch dat iedere regio er (meteen) gevolg aan geeft.

Door de politie wordt verder benadrukt dat voor de afhandeling van in beslag genomen vuurwerk diverse wettelijke hindernissen moeten worden overwonnen. Daarbij gaat het om regelgeving op het gebied van opslag en vervoer. De politie wordt geacht een belangrijke maatschappelijke taak uit te voeren maar wordt tegelijkertijd vanuit diverse richtingen tegengewerkt. Geconstateerd wordt dat wet- en regelgeving binnen de keten van in beslag genomen vuurwerk onvoldoende is toegesneden op de situatie bij de politie en bovendien niet altijd op elkaar aansluit.

Omdat de ontwikkelingen sinds eind 2006/begin 2007 niet stil hebben gestaan is nagegaan of de situatie ten aanzien van de regionale opslagen en vuurwerkkasten is gewijzigd. In onderstaande tabel wordt de stand van zaken in oktober 2007 weergegeven.

De in de tabel 3 geel gearceerde antwoorden zijn gewijzigd ten opzichte van de oorspronkelijke controleresultaten. Wat blijkt dat er twee vergunde regionale opslagen bij zijn gekomen. De regio's Noord-Holland Noord, Zaanstreek-Waterland en Kennemerland maken gebruik van één gezamenlijke opslag. Bij de zes overige regio's, aangegeven met ⁽¹⁾, is de vergunning in procedure.

Twee regio's hebben besloten om in 2007 vuurwerkkasten te plaatsen. De vier overige regio's hebben dat niet gedaan. Binnen de regio Utrecht heeft men besloten om in beslag genomen vuurwerk meteen na inbeslagname (24 uur per dag) te laten ophalen door een medewerker van de facilitaire dienst. De regio Gooi en Vechtstreek blijft gebruik maken van de zogenaamde Pyropack-containers. Waarom de regio's Amsterdam-Amstelland en Brabant-Noord geen vuurwerkkasten hebben geplaatst is onbekend.

Resultaten per politieregio, oktober 2007					december 2006
Politieregio		In beslag genomen:	Regionale opslag ?	Vuurwerk-kasten ?	Zwaar vuurwerk aangemeld ?
1	Groningen	1133 kg	ja	ja	nee
2	Friesland	2055 kg	ja	ja	nvt
3	Drenthe	9162 kg	ja	ja	nee
4	IJsselland	2443 kg	nee ⁽¹⁾	ja	nvt
5	Twente	3879 kg	nee ⁽¹⁾	ja	nvt
6	Noord- en Oost Gelderland	21.795 kg	ja	ja	nee
7	Gelderland-Midden	6138 kg	ja	ja	nvt
8	Gelderland-Zuid	2379 kg	ja	ja	nvt
9	Utrecht	7920 kg	ja	nee	nvt
10	Noord-Holland Noord	13.234 kg	ja	ja	nvt
11	Zaanstreek-Waterland	714 kg	ja	ja	nvt
12	Kennemerland	5409 kg	ja	ja	nee
13	Amsterdam-Amstelland	7435 kg	nee ⁽¹⁾	nee	nvt
14	Gooi en Vechtstreek	3276 kg	nee ⁽¹⁾	nee	nvt
15	Haaglanden	6310 kg	ja	ja	nee
16	Hollands Midden	2255 kg	nee ⁽¹⁾	ja	nee
17	Rotterdam-Rijnmond	12.834 kg	ja	ja	nvt
18	Zuid Holland Zuid	1856 kg	ja	ja	nvt
19	Zeeland	1099 kg	ja	ja	nvt
20	Midden- en West Brabant	3821 kg	ja	ja	nee
21	Brabant-Noord	11.157 kg	nee ⁽¹⁾	nee	nee
22	Brabant-Zuid-Oost	2070 kg	ja	ja	nee
23	Limburg-Noord	395 kg	ja	ja	nee
24	Limburg-Zuid	236 kg	ja	ja	nvt
25	Flevoland	648 kg	ja	ja	nee

Tabel 3: stand van zaken oktober 2007

Vanuit de portefeuille facilitymanagement zullen de 26 politieregio's geadviseerd worden om de aanbevelingen in dit rapport op te volgen. Zo zullen 'achterblijvende' regio's worden verzocht om de regionale opslagplaatsen te realiseren en vuurwerkkasten te plaatsen in de politiebureaus. Het landelijk vuurwerkprotocol is voor het laatst in 2007 geactualiseerd. Een deel van de in dit rapport genoemde aanbevelingen zijn daarin verwerkt. De overige volgen in 2008 als het protocol wederom wordt aangepast. Hierbij zal afstemming plaatsvinden met de andere betrokken partijen.

6.2 Provincies

De werkgroep vuurwerk van het IPO is van mening dat de politie onvoldoende heeft gedaan om de veiligheidssituatie rondom in beslag genomen vuurwerk op een aanvaardbaar niveau te brengen. Al in 2005 is dat niveau vastgelegd in het door de Raad van Hoofdcommissarissen vastgestelde vuurwerkprotocol. Politieregio's zouden een regionale opslag realiseren en daarnaast alle politiebureaus voorzien van een vuurwerkkast. In diverse provincies is de politie actief benaderd waarbij is aangegeven dat men tijdig een vergunningaanvraag moest indienen om vuurwerk te kunnen opslaan. Een aantal politieregio's hebben daar niet tijdig op gereageerd.

De bevindingen en aanbevelingen in dit rapport zijn voor het IPO aanleiding om sterk te overwegen de selectievoorschriften te evalueren en zo nodig aan te passen. Het IPO is het in eerste instantie eens met het merendeel van de aanbevelingen. De evaluatie moet leiden tot een nieuw voorschriftenpakket. Partners in de evaluatie kunnen zijn de politie, brandweer, VROM/VI en wellicht het RIVM/CEV.

6.3 VROM

VROM ziet in het rapport de bevestiging dat nood- en seinmiddelen beleidsmatig aandacht behoeven. De aanbevelingen van het rapport zullen serieus worden bekeken op haalbaarheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Indien daar uit blijkt dat het Activiteitenbesluit moet worden aangepast, dan zal dat ter hand worden genomen. Dat zou mogelijk gelijktijdig kunnen met de reeds aangekondigde wijziging van het Vuurwerkbesluit. Afronding van dat proces is voorzien eind 2009.

De VI zal in 2008 nagaan in hoeverre de aanbevelingen worden opgevolgd. Aan het einde van 2008 zullen controles worden uitgevoerd, met name bij de vier slechtst presterende politieregio's (Amsterdam-Amstelland, Gooi en Vechtstreek, Hollands Midden en Brabant-Noord). Bij eventuele overtredingen zal het bevoegd gezag verzocht worden handhavend op te treden.

Bijlage 1: Brief hoofdcommissaris

VROM-Inspectie
Regio Oost
Veiligheid en Risico's

Pels Rijckenstraat 1
Postbus 136
6800 AC Arnhem

ing. J. van Ee
Telefoon 026-3528400
Fax 026-3528455
johan.vanee@minvrom.nl
www.vrom.nl

Aan de korpschefs van de
politieregio's in Nederland

Opslag en behandeling van inbeslaggenomen vuurwerk in politiebureaus

Datum	Kenmerk	Bijlage(n)
	2006334385	Eisen aan opslagkasten

Geachte heer, mevrouw,

Eind 2005 heeft de VROM-Inspectie een regionaal onderzoek gedaan naar de opslag en behandeling van inbeslaggenomen vuurwerk in politiebureaus. Na controle van een aantal opslagplaatsen in Gelderland en Overijssel bleek dat in sommige gevallen zwaar vuurwerk opgeslagen werd in brandveiligheidsopslagkasten¹, dat deze soms in vluchtroutes waren geplaatst, of dat vuurwerk op een andere wijze werd opgeslagen. De conclusie was dat in sommige gevallen onnodige risico's werden gelopen. De bevindingen van het regionale onderzoek waren aanleiding tot een landelijk project door de VROM-Inspectie.

Met deze brief informeer ik u over:

- gerealiseerde aanbevelingen naar aanleiding van het regionale toezichtproject 2005/2006;
- eisen aan brandveiligheidsopslagkasten voor opslag van inbeslaggenomen vuurwerk; en
- het komende landelijk toezichtproject 2006/2007 van de VROM-Inspectie.

Aanbevelingen onderzoek 2005

Het regionale toezichtproject 2005 heeft geresulteerd in een aantal aanbevelingen voor de politie. Eén daarvan betrof het verhogen van het kennisniveau van politiefunctionarissen in de surveillancedienst. Om hieraan invulling te geven heeft de politieacademie (Kennisnetwerk) in samenwerking met de VROM-Inspectie een poster uitgebracht waarmee medewerkers van de uniformdienst worden geïnformeerd over de wijze waarop zij dienen te handelen na inbeslagneming van vuurwerk. Met de poster wordt het ook eenvoudiger om onderscheid te maken tussen het meest voorkomende lichte vuurwerk² en zwaarder vuurwerk dat niet in de brandveiligheidsopslagkast mag worden opgeslagen. De poster is inmiddels verspreid over de politieregio's.

¹ Voor opslag van inbeslaggenomen vuurwerk met aan consumentenvuurwerk vergelijkbare eigenschappen.

² Vuurwerk met aan consumentenvuurwerk vergelijkbare eigenschappen.

Eisen aan brandveiligheidsopslagkasten voor opslag van inbeslaggenomen vuurwerk

In de bijlage bij deze brief zijn alle eisen, gesteld aan opslagkasten voor vuurwerk, genoemd die gaan gelden na inwerkingtreding van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit). Naar verwachting zal dit in mei 2007 plaatsvinden. Tot die tijd is opslag van vuurwerk in een politiebureau, dat valt onder het Besluit woon- en verblijfsgebouwen, feitelijk niet toegestaan. Het Landelijk Overleg Milieuhandhaving (LOM) zal echter nog deze week een brief doen uitgaan waarin zij adviseert om -vooruitlopend op de inwerkingtreding van het genoemde besluit- de opslag van vuurwerk in brandveiligheidsopslagkasten te gedogen mits wordt voldaan aan de in de brief genoemde randvoorwaarden.

Toezichtproject 2006/2007

In navolging van het regionale toezichtproject 2005/2006 wordt door de VROM-Inspectie tijdens het vuurwerkseizoen 2006/2007 een landelijk project uitgevoerd. Het richt zich op zowel de grotere regionale opslagvoorzieningen als de brandveiligheidsopslagkasten. Het uiteindelijke doel van het project is het verbeteren van het veiligheidsniveau bij opslag en behandeling van inbeslaggenomen vuurwerk in politiebureaus.

Ten aanzien van de regionale opslagen wordt de kwaliteit van de door de provincies afgegeven milieuvergunningen beoordeeld. Ditzelfde geldt voor de kwaliteit van het toezicht. Indien nodig zal de VROM-Inspectie een actualisatieverzoek³ doen als het gaat om een niet actuele milieuvergunning of een handhavingverzoek⁴, als het gaat om tekortkomingen bij het toezicht. Ter beperking van de toezichtslast zullen controlebezoeken zo veel mogelijk gelijktijdig met de provinciale toezichthouder worden uitgevoerd. Bij controle van de brandveiligheidsopslagkasten wordt geanticipeerd op binnenkort vast te stellen regelgeving (zie verder de bijlage bij deze brief). Ik reken op uw medewerking want het gaat immers om de veiligheid van u en uw medewerkers en van omwonenden van politiebureaus.

Ik ga ervan uit dat ik u met deze brief voldoende heb geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de landelijke projectleider ing. J. van Ee, VROM-Inspectie regio Oost, telefoonnummer: 026-3528400.

Hoogachtend,
de inspecteur-generaal,

mr. G.J.R. Wolters

³ Op grond van artikel 8.22 Wet milieubeheer.
⁴ Op grond van artikel 18.14 Wet milieubeheer.

Bijlage: eisen aan brandveiligheidsopslagkasten voor opslag van inbeslaggenomen vuurwerk in een politiebureau

Veel politiebureaus vallen op dit moment nog onder het Besluit woon- en verblijfsgebouwen. Op grond van dit besluit is opslag van vuurwerk niet toegestaan. Bij inwerkingtreding van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) zal het mogelijk worden om ten hoogste 25 kilogram inbeslaggenomen vuurwerk op te slaan. Hierbij gaat het om consumentenvuurwerk¹⁷ en vuurwerk met vergelijkbare eigenschappen. VROM streeft ernaar om het besluit per mei 2007 in te voeren.

Op grond van een later vast te stellen Ministeriële Regeling moet de opslagvoorziening voldoen aan de eisen die gesteld worden aan een brandveiligheidsopslagkast (met een brandwerendheid van tenminste 60 minuten), zoals vastgelegd in de Publicatierreeks Gevaarlijke Stoffen 15 (PGS-15) met uitzondering van de afzuiging.

Vorig jaar is de PGS-15 in de plaats gekomen voor de richtlijn Commissie Preventie van Rampen 15-1 (CPR 15-1). Gevolg is dat de eisen, gesteld aan brandveiligheidsopslagkasten, per 1 januari 2006 enigszins zijn veranderd. Bepalend is de datum van ingebruikname van de brandveiligheidsopslagkast. Is deze voor de genoemde datum in gebruik genomen dan is de norm uit de CPR 15-1 van toepassing (NEN 2678), is de kast na de genoemde datum in gebruik genomen dan is de norm uit de PGS-15 van toepassing (NEN-EN 14470-1).

Zoals vermeld wordt het mogelijk maximaal 25 kilogram consumentenvuurwerk en vuurwerk met vergelijkbare eigenschappen op te slaan in een brandveiligheidsopslagkast. Zwaarder vuurwerk¹⁸ mag niet in de brandveiligheidsopslagkast, of op een andere wijze, worden opgeslagen.

Zwaar inbeslaggenomen vuurwerk dient conform de gemaakte afspraken met Domeinen, binnen 6 uur na inbeslagneming, opgehaald te worden door Domeinen. Gedurende die maximale tijdsduur van 6 uur dient het vuurwerk veilig gesteld te worden op de meest geschikte locatie. Na goed afwegen van de mogelijkheden zou dat de regionale opslag of zelfs de brandveiligheidsopslagkast kunnen zijn. Overigens kan het hierbij alleen gaan om vuurwerk dat afkomstig is van niet geplande inbeslagnemingen aangezien bij geplande inbeslagnemingen directe afvoer vanaf de plaats van in beslagname plaats vindt.

Omdat het Activiteitenbesluit nog niet in werking is wordt hierop geanticipeerd. Het Landelijk Overleg Milieuhandhaving (LOM) is voornemens het gebruik van brandveiligheidsopslagkasten voor opslag van vuurwerk in politiebureaus te gedogen mits wordt voldaan aan de randvoorwaarden, opgenomen in de brief van het LOM met kenmerk U2005052 van 22 december 2005.

Hieronder worden de eisen opgesomd waaraan brandveiligheidsopslagkasten moeten voldoen. Ten aanzien van de van toepassing zijnde normen zijn alleen de in dit kader relevante bepalingen opgenomen waarbij wordt uitgegaan dat de brandveiligheidsopslagkasten alleen gebruikt worden voor opslag van vuurwerk.

Afsluitend wordt ingegaan op de eventuele gebruiksvergunning.

¹⁷ Conform de recent gewijzigde Regeling nadere eisen aan vuurwerk 2004.

¹⁸ Vuurwerk waarvan de eigenschappen niet vergelijkbaar zijn met consumentenvuurwerk.

Concepttekst Ministeriële Regeling

Inbeslaggenomen vuurwerk met aan consumentenvuurwerk vergelijkbare eigenschappen dat wordt opgeslagen in politiebureaus moet ten minste worden opgeslagen in een brandveiligheidsopslagkast als bedoeld in voorschrift 3.10 van de PGS 15. De brandwerendheid van de kast moet ten minste 60 minuten bedragen. Afzuiging van de kast is niet toegestaan.

Eisen aan kasten die voor 1 januari 2006 in gebruik zijn genomen.

Eisen op grond van de PGS-15:

- Een brandveiligheidsopslagkast waarvan het eerste gebruik dateert van vóór 1 januari 2006 moet ten minste voldoen aan de NEN 2678 (3.10.1).

Op grond van de NEN2678:

- Een in de kast aanwezige elektrische installatie moet voldoen aan de NEN 1010 (3.6).
- De kast moet zijn voorzien van een Nederlandse gebruiksaanwijzing. Hierin moet onder meer zijn aangegeven of, en zo ja, welke onderdelen binnen een aangegeven periode moeten zijn gecontroleerd en/of vernieuwd (3.7).
- Op de kast is aangegeven:
 - opslagvolume;
 - vlamsymbool volgens NEN 3011;
 - bij vermelding van de NEN 2678 moet tevens de naam of merkteken van de fabrikant zijn aangegeven.

Opmerkingen:

Volgens de NEN 2678 is mechanisch ventilatiesysteem vereist die uitblaast op de buitenlucht (3.2). Op grond van de Ministeriële Regeling is afzuiging echter niet toegestaan.

Volgens de NEN 2678 dient te kast te zijn voorzien van het opschrift 'uitsluitend bestemd voor brandbare vloeistoffen'. Aangezien de kast in dit geval wordt gebruikt voor opslag van vuurwerk is deze tekst niet aan de orde.

Eisen aan kasten die na 1 januari 2006 in gebruik zijn genomen.

Eisen op grond van de PGS-15:

- Een brandveiligheidsopslagkast waarvan het eerste gebruik heeft plaatsgevonden na 1 januari 2006 moet aan de NEN-EN 1447-1 voldoen.
- Binnen de inrichting moet voor de brandveiligheidsopslagkast, waarvan het eerst gebruik heeft plaatsgevonden na 1 januari 2006, een productcertificaat aanwezig zijn, waaruit blijkt dat de brandveiligheidsopslagkast voldoet aan de NEN-EN 1447-1 (3.10.2).

Toelichting:

Om aan te tonen dat de brandveiligheidsopslagkast ook werkelijk als type is getest dient de leverancier een testrapport met de kast mee te leveren. Dit testrapport bestaat uit een samenvatting van dit onderzoek waarin wordt verwezen naar het volledige beproevingsverslag en een omschrijving van het resultaat. Deze samenvatting moet zijn afgedrukt op een document voorzien van logo en naam van het onderzoeksinstituut dat de proef heeft uitgevoerd. Het onderzoeksinstituut moet een voor die verrichting geaccrediteerde instelling zijn.

Eisen op grond van de NEN-EN 14470-1:

- ❑ Deuren moeten zelfsluitend zijn. Blokkering mag indien deze bij 50 °C sluit (5.2.1).
- ❑ De kast is voorzien van ventilatieopeningen waarbij de mogelijkheid aanwezig is om een (mechanisch) ventilatiesysteem aan te sluiten (5.4.1).
- ❑ Ventilatieopeningen moeten automatisch sluiten bij brand (bij 70 °C) (5.4.2).
- ❑ Bij de kast wordt een handleiding geleverd met de volgende informatie (7):
 - maximale belasting van een legbord;
 - waarschuwing dat de kast 'voorzichtig' moet worden geopend na een brand;
 - een lijst van onderdelen die moeten worden gecontroleerd en/of vervangen bij periodiek onderhoud;
 - aanbeveling om de kast regelmatig te inspecteren en te onderhouden.
- ❑ Op de kast is aangegeven (voorkant van de kast op zichtbare plaats) (8):
 - deuren sluiten na in- en uitnemen van goederen;
 - gevaarsymbolen vuur, open vlam, roken verboden en brandbare stoffen;
 - de brandwerendheid van de kast (15, 30, 60 of 90 minuten);
 - naam producent;
 - modelnummer en jaar van productie;
 - de van toepassing zijnde norm (vanaf mei 2004 EN-14470-1 of NEN-EN 14470-1);
 - maximale belasting van een legbord.
- ❑ De pictogrammen moeten 'geschikt' zijn voor de afmetingen van de kast (exacte afmetingen zijn niet voorgeschreven).

Gebruiksvergunning

Op grond van de plaatselijke bouwverordening is het mogelijk dat een politiebureau moet beschikken over een gebruiksvergunning. Dit is het geval indien¹⁹:

- in het politiebureau meer dan 50 personen aanwezig kunnen zijn en/of
- in het politiebureau meer dan 10 personen (gedetineerden) kunnen overnachten.

Indien een gebruiksvergunning is verleend dan dient deze aangepast te worden op de aanwezigheid van de vuurwerkopslagvoorziening.

¹⁹ Deze criteria zijn afkomstig uit de modelbouwverordening. Criteria kunnen per gemeente verschillen.

Afkortingen

ADR	Accord européen relatif aux transport internationaux de marchandises dangereuses par route
CPR 15-1	Commissie Preventie Rampen 15-1
EOC-KL	Explosieven Opruimings Commando Koninklijke Landmacht
IPO	Interprovinciaal Overleg
KLPD	Korps Landelijke Politiediensten
LOM	Landelijk Overleg Milieuhandhaving
NEN	Nederlandse Norm
PGS 15	Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen 15
RIVM/CEV	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu/Centrum Externe Veiligheid
UN	United Nations
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu

Meer informatie

Dit is een publicatie van het ministerie van VROM

Inspectie

Regio Oost

Bezoekadres : Pels Rijckenstraat 1, Arnhem

Postadres : Postbus 136, 6800 AC Arnhem

www.vrom.nl

Publicatiedatum: november 2007

Dit rapport bevat een zeer beknopte en vrije weergave van de wettelijke bepalingen.
Bij een geschil kunt u zich niet op deze publicatie beroepen.
Raadpleeg in zo'n geval altijd de wetten en regelingen zelf.